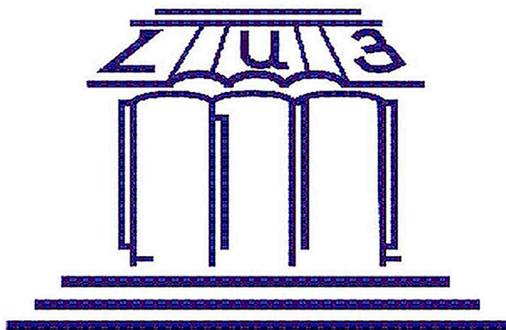

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Գ. ԿՐՈՎԻՑԿԻՅ

18939

Ե
Մ Ո Պ Ր Ը

Հ. ԿՐՈՎԻՑԿԻՅ

327.3

4-87

ԳԻՆԸ 17 ԿՈՊ.
Цена 17 коп.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ «ՅՅՈՒՍԻՍԱՑԻՆ ԿՈՎԿԱՍՍ»
1932 ՌՈՍՏՈՎ-ԴՈՆ

32733

4-87

ԻՆՉ Ե ՄՈՊՐԸ

4-ՐԴ ՎԵՐԱՄՇԱԿՎԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՅՑՈՒՆԻՑ

ՔԱՐԳՄԱՆԵՑ ՅԵՎ ՎԵՐԱՄՇԱԿԵՑ Հ. Մ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԻՆՉ Ե ՄՈՊՐ-Ը

Դեռ վոչ բոլոր բանվորներին ու գյուղացիներին պարզ է, թե միջազգային պրոլետարական հեղափոխության պայքարում ինչպիսի մեծ քաղաքական դեր է կատարում ՄՈՊՐ-ը:

Խորհրդային Միության խուլ անկյուններում կան դեռ աշխատիչները, վորոնք չգիտեն, թե ինչ է յե պետք ՄՈՊՐ-ը, և նույնիսկ այդ բառի իսկական նշանակությունն էլ չգիտեն: Ներկա զրքույկի նպատակն է բանվորներին և գյուղացիներին բացատրել և պարզաբանել ՄՈՊՐ-ի հիմնական խնդիրները և դրանով քաղաքի և գյուղի աշխատավորական մասսաների նոր շերտեր զրավել միջազգային պրոլետարական համաբաշխության դրոշների տակ: Չորս տառով նշանակված «ՄՈՊՐ» կրճատված բառը նշանակում է՝ «Մեծդուռաբացող ազգայնական պոլիտիկա բուրժուազիայի դեմ» (հեղափոխության մարտիկների ոգևորյան միջազգային կազմակերպություն):

Դա մի կազմակերպություն է, վորի մեջ միացել են առաջին աշխարհի բանվորներն ու գյուղացիները, դա պրոլետարիատի, աշխատավոր գյուղացիության և գաղութների աշխատավորների մտքական դասակարգային կազմակերպությունն է, վորը ստեղծված է բուրժուական բանտերում տառապող հեղափոխական մարտիկներին և ծանր կարիքի մեջ մնացած նրանց ընտանիքներին նյութական և բարոյական օգնություն ցույց տալու համար: ՄՈՊՐ-ը, ոգնելով կապիտալի բանտարկյալներին, պահպանում է նրանց ուժերը հանուն համաշխարհային հեղափոխության, բուրժուաների դեմ գալիք վճռական կռիվների համար և այդպիսով պատրաստում հեղափոխության վերջնական հաղթանակի:

3301

41

ԻՆՉՊԵՍ Ե ԱՊՐՈՒՄ ԱՅԽԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՐՏԱ- ՍԱՅՄԱՆՈՒՄ

ՄՈՊՐ-ի կազմակերպության կարիքը չեր լինի, յեթե չլինե՛ր կապիտալիզմը, յեթե չլինե՛ր մարդու շահագործումը մարդու կողմից, յեթե ամբողջ աշխարհն իրանից ներկայաց-
ներ աշխատավոր մասսաների մի ընդհանուր ազատ սոցիա-
լիստական հասարակություն: Բայց դեռ այդ չունենք: Ամբողջ
յերկրագնդի վրա բացի Խորհրդային Միությունից, դեռ գո-
յություն ունի կապիտալիստական հասարակակարգ, վորտեղ կալ
վածատերերը, գործարանատերերը և բանկիրները ճնշում են
ժողովրդի մեծամասնությունը և հաքստանում ի հաշիվ բան-
վորների և գյուղացիների շահագործման:

Յերբ Խորհրդային Միության հաղթական պրոլետարիա-
տը հաջողությամբ առաջ է տանում սոցիալիստական շինարա-
րությունը և բարելավում բանվոր դասակարգի և գյուղացիու-
թյան տնտեսական և կուլտուրական դրությունը, այնտեղ,
արտասահմանում, արևմուտքում և արևելքում, կատարվում է
բոլորովին հակառակը:

Յերբ ամբողջ ԽՍՀՄ-ում դնում է սոցիալիզմի կառուց-
ման յեռուն աշխատանքը, միևնույն ժամանակ կապիտալի
բոլոր յերկրներում առաջ է գալիս կապիտալիստական տնտե-
սությունը քայքայող և աշխատավոր զանգվածների աղքա-
տացումն ու ժեղացնող չտեսնված տագնապը (կրիզիս):

Դեռ կուսակցության 16-րդ համագումարում ընկեր Ստա-
լինը ասել է. «Նրանց, կապիտալիստների մոտ, ինչպես ար-
դյունաբերության, այնպես էլ գյուղատնտեսության բնա-
դավառներում տնտեսական կրիզիս է և արտադրության ան-
կում, մեղ մոտ, ԽՍՀՄ-ում, տնտեսական վերելք և արտադրու-
թյան աճում ժողովրդական տնտեսության բոլոր բնագա-
վառներում:

Վերջին ժամանակների փաստերը լիովին հաստատում են
ընկեր Ստալինի ասածները: ԽՍՀՄ-ում, կուսակցության գըլ-
խավոր գծի հիման վրա, աջ և «ձախ» ոպորտունիստների հետ

պայքարում, հաջողից հսկայական հաջողությունների հասնել:
Մեզնում, ԽՍՀՄ-ում, արդյունաբերական արտադրանքը, հա-
մեմատած նախապատերազմյան շրջանի հետ, անել է յերկու
անգամ: Վերակառուցվում են հին գործարաններն և ֆաբրի-
կաները, կառուցվում են, վոմանք արդեն կառուցվել են, ար-
դյունաբերության խոշորագույն հսկաները, ինչպես՝ Ստալին
գրատի տրակտորի, Խարկովի տրակտորի, Մագնիտոգորսկի,
Կուզնեցկոստրոյ, Դնեպրոստրոյ, Նիժնեգորոդի ավտոյի և այլ
նման գործարանները: 1931 թվի ընթացքում, աշխատանքի
անցնելիք 518 նոր գործարանների և 1040 մեքենա-տրակտո-
բային կայանների ծրագիրը մեծագույն մասով արդեն կա-
տարված է: Կարճ ժամանակամիջոցում, իմենք՝ հասնում ենք,
իսկ արտադրության առանձին ճյուղերում արդեն անցել ենք
կապիտալիստական առաջավոր յերկրներից և մոտակա 10
տարում հաստատապես կանցնենք նրանցից:

Կապիտալիստական յերկրներում կրճատվում է արտա-
դրությունը, նվազում է առևտրի շրջանառությունը, կանգ է
առնում տնտեսական կյանքը: Որինակ, Ամերիկայի նման ա-
վելի ուժեղ կապիտալիստական յերկրում, 1930 թվի ընթաց-
քում պողպատի արտադրությունը կրճատվել է 36 տոկոսով,
չուգունի՝ 41 տոկոսով, հանքը ածուխի՝ 22 տոկոսով: Ավտո-
մոբիլների արտադրությունը կրճատվել է կեսով, տեքստիլ
գործարաններին բամբակի մատակարարումը կրճատվել է 34
տոկոս: Ուրիշ յերկրների հետ առևտուրը կրճատվել է 37%-ով:

Ավելի վատ է կապիտալիստների գործը Գերմանիայում:
Այնտեղ պողպատի արտադրությունն ընկել է 43 տոկոսով,
չուգունի՝ 44 տոկոսով, հանքածուխի՝ 17 տոկոսով: Մի սար-
վա ընթացքում կրճատվել է ամբողջ արտադրության մի յեր-
բորդ մասը (32 տոկոս):

Ամբողջ կապիտալիստական աշխարհը տանջվում է կրի-
զիսի ճանկերում և փորձում է բանվոր դասակարգի ճնշման
և ԽՍՀՄ դեմ ավազակային պատերազմի պատրաստության
միջոցով յեղ գտնել այդ դրությունից դուրս գալու, վոր այդ-
պիսով, մեր հաշիվն, փառզ և մեռնող կապիտալիզմը կարողա-

նա կազդուրվել: Վերջին ժամանակների չին-ճապոնական կոն-
ֆլիքտը լավագույնս ապացույցն է մեր արտահայտած մտքի:
Ճապոնական իմպերիալիզմը, ոգտվելով յեվրոպական այլ պե-
տությունների «չեզոքություն»-ից, իսկ մի քանիսների նույն-
նիսկ քաջալերությամբ և ոժանդակությամբ, ներխուժել է Չի-
նաստան (նախ Մանժուրիա, իսկ հետո հետո ամբողջ Չինաստան,
նախկին և այլն), նպատակ ունենալով հսկայական
Չինաստանը, նրա բնական հարստություններով, դարձնել ի-
րա գաղութը: «Չհայտարարված» պատերազմը, ռազմական
տեխնիկայի վերջին խոսքի համաձայն, կուլ է տալիս տասնյակ
և հարյուր հազարավոր մարդկային զոհեր, ավերակների կույ-
տի վերածելով հսկա ինդուստրիալ քաղաքներ, ճապոնական
իմպերիալիզմը և կապիտալիզմը տարածում է իրա «կուլտու-
րան» «անկուլտուրական» 400 միլիոնանոց չին աշխատավոր ժո-
ղովրդի վրա: Առթից ոգտվելով, յեվրոպական և ամերիկյան
կապիտալիզմն էլ ջանքեր է թափում թալանից իրա բաժինը
վերցնելու, միևնույն ժամանակ, հնարավորություն է տալիս,
ԽՍՀՄ հարավ-արևելյան սահմաններում, իր դիվային ծրու-
ղեր (ԽՍՀՄ. դեմ պատերազմի) կատարման համար մի ուժեղ
զինակից ունենալու:

Մեղնում, ԽՍՀՄ-ում, վերացված է գործադրվոթյունը, մեղ
ընդհակառակը, չի բավում բանվորական ուժը՝ 1931 թվին ար-
դյունաբերության մեջ գրավված են 2 միլիոն բանվորներ,
իսկ 1932 թվին ընթացքում հարկավոր են 1 միլ. 200 հազար
ևս, յերբ կապիտալիստական յերկրներում գործադրվոթյունը
հասել է չեղած չափերի: Ամերիկայում այժմ հաշվում է մոտ 12
միլիոն գործազուրկ: Գերմանիայում, վերջին տարվա ընթաց-
քում գործազուրկների, թիվը ավելացել է 1 միլիոն 430 հազա-
րով և ընդամենը հաշվում 4-ից 5 միլիոն գործազուրկ: Անգլիա-
յում՝ 2 միլիոն 600 հազար գործազուրկներ և այլն: Կապիտա-
լիստական յերկրներում քնդամենը կան 25 միլիոն գործազուրկներ,
վորոնց քնանքիցներ քովառուրյան յեվ սովի յեմ մահնված:

Իրա հետ միասին կրճատվում է նաև գործազուրկներին
արվելիք նպաստը: Ամերիկայում բուրժուազիան բուրժուազիան

մերժում է գործազուրկներին պետական ոգնություն տալ,
Գերմանիայում և Անգլիայում նպաստից զրկվում են բանվո-
րական յերկտասարդությունը, ամուսնացած բանվորուհիները
և բոլոր կառուցող բանվորները: Այնտեղ նվազում է բանվոր-
ների սոցիալական ապահովագրումը, յերբ ԽՍՀՄ-ում, չնայած
գործազրկության վերացման, սոցիալական ապահովագրության
(հաշմանդամների կենսաթոշակը, հիվանդներին նպաստ և այլն)
ֆոնդը տարեց-տարի աճում է:

ԽՍՀՄ-ում առաջանում է բանվոր դասակարգի նյութա-
կան պայմանների անշեղ բարելավումը: Դեռ 1929 թվին, հա-
մեմատած նախապատերազմյան շրջանի հետ, աշխատավարձն
արդեն հասել էր 167 տոկոսի: Միայն վերջին յերկու տարիներ-
ում նա ավելացել է 12 տոկոսով: 1931 թվին աշխատավարձի
ֆոնդը համեմատած նախորդ (1930 թ.) տարվան հետ, աճել է
16 տոկոս: Մեր կուսակցությունը ԽՍՀՄ բանվորների նյութ-
ական-կենցաղային և կուլտուրական պայմանների բարե-
լավման հարցը դրել է վորպես մարտական կարևորագույն
հարց:

Կապիտալիստական յերկրներում կրիզիսը պրոլետարիա-
տին բերում է աշխատավարձի խիստ կրճատում: Ամերիկյան
Միացյալ Նահանգներում 1930 տարվա ընթացքում աշխատա-
վարձի գումարը նվազել է 12 միլիարդ դոլարով: Աշխատանքի
մինիստրության հենց իր տվյալների համաձայն, աշխատավար-
ձը 1926 թվին վերաբերմամբ կազմում է միայն 67 տոկոս: Դեռ
մանիայում, կապիտալիստների վոչ լրիվ տվյալների համաձայն,
տեքստիլ բանվորների աշխատավարձն իջել է կեսի, յերկա-
թուղայինների և պողպատի արդյունաբերության բանվորնե-
րի գործավարձը (сдельная выработка) իջել է մի յերբորդի:
Լեհաստանում, վորտեղ առանց այդ էլ աշխատավարձը ցածր
էր, վորոշ արտագրություններում իջեցումը հասնում է կեսի:

Բանվորուհիների կյանքի պայմանները ավելի ծանր են:
Գերմանիայում կանայք աշխատում են 10—12 ժամ, Չինաս-
տանում 12-14 ժամ, Ֆրանսիայում՝ 10 ժամ, Լեհաստանում՝
10-14 ժամ և այլն: Ավելի վատ է դրությունը Բուլղարիայում,

Քուսմինիայում և Հարավ-Սլավիայում: Մի շարք յերկրներում կանանց որսավարձը 40-45 կոպեկից չի անցնում:

Այժմ, յերբ ԽՍՀՄ արդյունաբերություն մեջ 7 ժամյա աշխատանքի որը անց և կացվել, դրեթե բոլոր կապիտալիստական յերկրներում 8 ժամյա աշխատանքային որը նույնիսկ գոյություն չունի:

Արդյունաբերության մեջ առաջացող ռացիոնալիզացիան և ամբողջ կապիտալիստական տնտեսություն մեջ անվերջ կրիզիսները առաջ են բերում բանվորների և բանվորուհիների շահագործման անընդհատ աճում:

Բուրժուազիայի հարստության, վոսկու և փարթամության հետ միասին, պրոլետարը և նրա ընտանիքը տառապում են խոնավ ներքնատներում, ընկած են փողոցներում և սովամահ մեռնում են: Իսկ յեթե դրան ավելացնենք վոստիկանական ճնշումը և աշխատավորության լրակատար իրավադրկությունը, պարզ կլինի, թե ինչու յե սրվում բանվորների և գյուղացիների պայքարն իրենց դասակարգային թշնամու՝ բուրժուազիայի դեմ:

Վերջին տարիներում Անգլիայում ունենք ընդհանուր գործադուլ, կենտրոնական Յեմլրոպայում՝ անընդհատ գործադուլներ, հեղափոխական շարժման լայն ալիքները Չինաստանում, 1927 թվին Վեննայում հուլիսյան ապստամբությունը, գյուղացիական շարժման ուժեղացումը Բալկաններում և ուրիշ նման դեպքեր, վորոնք ապացույց են Արևմուտքում և Արեւելքում հեղափոխական շարժման աճման: Պատահական չե, վոր Գերմանիայի կոմունիստական կուսակցությունը ռալիստադի վերջին ընտրությունների ժամանակ ստացավ 4 և կես միլիոնից ավելի ձայն, այսինքն 1 միլիոն 300 հազար ավելի, քան անցյալ ընտրություններին:

Նույնիսկ կապիտալիստական այն յերկրներում, վորտեղ վերջին տարիներում գործադուլային շարժման աճում չեք նշկատվում, այդ գործադուլները հաճախակի յեն դառնում և մեծ քաղաքական նշանակություն են ստանում, պայքարելով վոչ միայն բանվորների վորոշ տնտեսական պահանջների բա-

վադարման համար (աշխատավարձի ավելացումը, աշխատանքային ուրվա կրճատումը), այլ և ամբողջ բուրժուական պետություն դեմ:

Որինակ՝ գործադուլային շարժումը Լեհաստանում, Ռուսիայում, Չեխո-Սլավակիայում, մի շարք դեպքերում փոխվում եր վոստիկանություն դեմ զինված կատաղի հեղափոխական կռիվների:

Ավելի լավ չե գյուղացիության դրությունը, Կապիտալիստական յերկրներում աշխատավոր գյուղացիությունը ավելի և ավելի աղքատանում և քայքայվում ե: Ամերիկայում կա 1 միլիոն տրակտոր, բայց գյուղացիության չորս հինգերորդ մասը (հարյուրից ութսունը) չունի տրակտոր: Կապիտալիստները կենտրոնացրել են իրենց ձեռքում ցորենի հսկայական պաշարներ (зapas), չնայած վոր տասնյակ միլիոնավոր սոված մարդիկ կան, վաճառելու տեղ չունին: արդյունքն յեղավ այն, վոր ամերիկյան կապիտալիստները, վորպեսզի կարողանան գները բարձրացնել և պաշարների վաճառքը ուժեղացնել, կոչ արին գյուղացիներին կրճատելու ցորենի գաղմաղացանք 10 տոկոսով և բամբակի՝ 13 տոկոսով: Նույն Ամերիկայում ցորենն ու յեգիպտացորենը գործածվում են վորպես վառելանյութ: Բրազիլայում մեծ քանակությամբ սուրճ ծովն և թափվում: Անգլիայում և Հոլանդիայում մեծ կամպանիա յե տարվում կառուչուկի հայթայթումը սահմանափակելու համար: Կուրա կղզում սահմանափակում են շաքարեղեգի արտադրանքը: Բացի դրանից, բուրժուական գիտնականներն աշխատում են բացի դրանից, բուրժուական գիտնականներն աշխատում են շաքարի ավելի մեծ տոկոսը շաքարի մնացորդների մեջ թողնելու հարցի վրա և այլն, վորովհետև արտադրվող արդյունաբերական ապրանքներն և գյուղատնտեսական արտադրությունները լրիվ չեն ծախվում, չնայած վոր գործարանները չեն բեռնավորված, իսկ ցանքսի դաշտերը նույնիսկ կրճատվում են: Բանվոր դասակարգը և աշխատավոր գյուղացիությունն այն սատիճանի յե աղքատացել, վոր իրեն ամենաանհրաժեշտ իրերը գներու հնարավորություն չունի: Այդ ապրանքները մնում են չվաճառված, կրճատվում ե՝ ամբողջ ար-

տադրութիւնը, աճում է գործադրկութիւնը, իջեցվում է աշխատավարձը, քայքայվում է չքավոր և միջակ գյուղացին:

Ահա թե վորտեղ է հասցնում գյուղացնեստութիւնը զաւգացման կապիթալիստական ուղին: Մեղնում, խՍՀՄ-ում, կոլեկտիվացման հիման վրա մի գարնանացանով ցանքսի տարածութիւնը ավելացավ 10 միլիոն հեկտարով, իսկ մենք պիտի կառուցենք նոր խորհրդատեսութիւններ և կոլտնտեսութիւններ, ավելի պիտի լայնացնենք ցանքսի տարածութիւնները և ավելացնենք արդիւնաբերական արտադրանքը, վորովհետեւ մեր պայմաններում աշխատավոր զանգվածների կոլտնտեսական և նյութական կարիքները այնքան արագ են մեծանում, վոր մեր աճող արդիւնաբերութիւնը չի կարողանում այդ կարիքներին լրիվ բավարարութիւն տալ:

«Գեւմանական ժողովուրդը պիտի է ուս աշխատել յեւ քիչ ուսել սովորի» հայտարարել է վերջերս գերմանական խոշորագույն աճիկային բարոն Ջիլգերբերգերը: «Խալացի ժողովուրդը, բարեբաղդաբար, սովոր չե օրեկան մի քանի անգամ ուսել, դրա համար ել կրիգիսներն ավելի հեցուրթալք կսանի», վերջերս մխիթարում եր իրեն Մուստոլինին:

Ահա թե ինչի վրա յեն հույս դնում կապիտալիստները: Նրանք զայրանում են, վոր «ժողովրդները հանգել են հանգուգն վորոճման» կուլես ուսելու», ինչպես ասել է բուրժուական գիտնական Ջոմբարտը: Նրանք վորձում են ժողովրդի սովի վրա հիմնել իրենց բարորութիւնը: Ահա թե ինչու գոյութիւն ունի Շերանց, կապիտալիստների մոտ, աշխատավորութիւնն նյութական պայմանների վատթարացումը, բանվորների աշխատավարձի նվազումն և գործադրկութիւնն աճումը: Մեղ մոտ, խՍՀՄ-ում՝ աշխատավորութիւնն նյութական պայմանների բարձրացում, բանվորների աշխատավարձի ավելում և գործադրկութիւնն կրճատում: Ահա թե ինչու գոյութիւն ունի Նրանց, կապիտալիստների մոտ՝ ներքին դրութիւնն սրում և բանվոր դասակարգի կապիտալիստական ուժի մի հեղափոխական շարժման աճում» (Ստալին):

Վերջին ժամանակներս աշխատավորութիւնն կապիտալիստներին կողմից ճնշումը հասել է չտեսնված չափերի: Արժե մէայն նշել գերմանական կառավարութիւնն կողմից հրատարակված նոր արտակարգ որենքը՝ կամենալով ամրացնել իր ֆինանսական գործերը և սնանկութիւնից փրկել բանկերը, գերմանական կառավարութիւնն աշխատավորութիւնն վրա յեն դրել մի նոր լուծ՝ զանազան հարկեր 1 միլիարդ 700 միլիոնի չափով: Բացի դրանից, խնայողական գանձարկից չեն բաց թողնում մոլծած գումարները, չեն վճարում աշխատավարձը և այլն:

Վախենալով, վոր գերմանական կապիտալիզմի լիակատար սնանկութիւնը կարող է զրկել Հ.Ա.Մ. Նահանգներին և այլ կապիտալիստական յերկրներին Գերմանիայի այն հոկայական հատուցումների ստանալու հնարավորութիւնից, վորոնք համաշխարհային պատերազմից հետո փաթածեցին նրա վզին, այժմ Հ.Ա.Մ. Նահանգները հանձնեն նախադաս Հոլլերի առաջարկութիւն են մտցրել մի տարով Գերմանիայի հատուցումների վճարումը հետաձգելու: Բայց Հոլլերի այս առաջարկութիւնը ցույց է տալիս, թե ինչքան ուժեղ կերպով է կրիգիսը տիրել կապիտալիստական բոլոր յերկրներին և ինչքան սուր է պայքարը կապիտալիստների միջև: Այս առաջարկութիւնը մտցնելով, Հ.Ա.Մ. Նահանգները չեն հրաժարվում, այլ պնդում են բոլոր պատերազմական պարտքերն իրեն վճարելու մասին:

Ֆրանսիան ամեն կերպ ջանք է թափում Գերմանիային ստրկացնող Յունգի պլանը պահպանելու և ոգտվելով նրա ծանրը դրութիւնից, ներկայացնել Գերմանիային այնպիսի պայմաններ, վորոնք դարձնելին նրան ֆրանսիական կապիտալիզմի կիսապաղութային մի յերկիր: Գերմանիան իր կողմից պաշտպանում է զրահանավորի հետագա կառուցման իրա իրավունքը, վորոնց ոգնութիւնը նա հույս ունի մի անգամ ևս Ֆրանսիայի հետ հաշիվ տեսնել: Անգլիան պայքարում է Ամերիկայի Միացիսլ Նահանգների կապիտալիստական աշխարհի տիրապետութիւնն ձեռնամուխ լինելու դեմ, ճիշտ այնպես, ինչպես Ֆրանսիան ուզում է լիակատար հնարավորութիւն

ստանալ Յեկրուպայի բոլոր գործերը տնօրինելու: Ուստիպես ե խճճվում կապիտալիստական հակասությունների կապը, վորը պիտի փորձեն վրակել նոր պատերազմով, և մանավանդ պատերազմով իր դասակարգային թշնամու—ԽՍՀՄ-ի դեմ:

Կապիտալիստական աշխարհի դրուժյան պատկերը լիակատար չի լինի, յեթե չլուսավորենք դադութների և կիսագադութների աշխատավորական զանգվածների դրուժյունը: Այնտեղ բանվոր դասակարգը բոլորովին անպաշտպան⁵ է: Պլանտացիաներում սպիտակ կոլոնիզատորների կողմից լայնորեն գործ և ածվում շղթայակապ անելը, ծեծելը, շներով հալածելը, պլանտացիայի հողամասը պատող փոշոտ ցանկապատի սահմաններից բանվորների անցնելն արգելելը և այլն: (Կոմիսներնի Գործադիր Կոմիտեյի XI-րդ պլենումում ընկեր Մանուելակուզեկուցումից):

Իսկապես առանձին դժվարին դրուժյան մեջ և գտնվում Հնդկաստանի, Չինաստանի, Ինդոնեզիայի, Հնդկաչինի և այլն յերկրների աշխատավորությունը: Չինացի բանվորի չինացի գործարանատերերից շահագործման վրա ավելանում և ոտարյերկրյա, Չինաստանում փաստորեն իշխող, կապիտալիստների շահագործումն և ճնշումը, վերջին հաշվով չինացի կուլին (սեւվագործ բանվորը) իր ամբողջ կյանքում տառապում և սովից, թշվառությունից և նվաստանալուց: Ավելի լավ չե նաև չինական գյուղացու դրուժյունը: Նա հող չունի, նա աշխատում և դեներալ—կալվածատերերի համար և փաստորեն նա դեռ կիսաճորտ է: Չինական գյուղացիության կեսը ստիպված և հողը վարձել կալվածատերից: Գյուղացիությունից տարեկան 5-10 անգամ հարկ են հավաքում, իսկ մի քանի այլ գավառներում 8—10 տարվա համար հարկը կանխիկ գանձված է:

Մասսաների դրուժյունը գյուղում հասել է ծայր աստիճանի: Յերրորդ տարին է, վոր Չինաստանի զգալի մասում սովը շարունակվում է, 1930 թվին Չինաստանում հաշվվում էր մոտ 57 միլիոն սովյալներ:

Չինական բանվորների և գյուղացիների չքավորությունը լրացվում է նրանց լիակատար իրավազրկությամբ: Ոտար-

յերկրյա կապիտալիստների նշավակումը հասել է իր գագաթնակետին: Անգլիական վոստիկանի մտրակը անխնա իջնում է անհնազանդ չինացի կուլիի մեջքին: Անգլիական դատարանը անհնազանդների հետ անխնա կերպով և վարվում, իսկ անգլիական զորքերը քար ու քանդ են անում չինական ապստամբ գյուղերն ու քաղաքները:

Ահա թե ինչու չորս հարյուր միլիոնանոց չինացի ժողովուրդը ավելի համարձակորեն և գլուխ բարձրացնում և չնայած ծանր կորուստներին և անհաջողություններին, չի դադարեցնում և չի դադարեցնելու հեղափոխական պայքարը: Լավ գինված կապիտալիստների դեմ և դուրս գալիս չին բանվորն ու գյուղացին, ունենալով արդեն իր կազմակերպված կարծիք բանակը: 60 միլիոն բնակչությամբ 127 դավառներում արդեն հայտարարված և խորհրդային իշխանություն: Չինական պրոլետարիատի պայքարը շարունակվում է: Դրա համար կուտակվել և բավական չափով անվեհերություն, տոկունություն և անսասան հավատք:

Շատ ծանր պայմաններում են գտնվում նաև ուրիշ ճնշված գաղութային ժողովուրդներ: Հենց դրա համար ել, ապստամբությունների ալիքներն անցան Մարոկկոյի, Սուդանի, Ինդոնեզիայի և Հնդկաչինի վրայով:

Յերկրադնդի բոլոր մասերում մեծանում է հեղափոխական ալիքի նոր վերելքը, ձախանում և արեւմուտքում բանվոր դասակարգը և չտեսնված չափերով դարդանում և աղգային ազատագրական շարժումն արեւելքում: Սլշխարհի կեղեքված և շահագործվող ժողովուրդներն ավելի համարձակորեն են ձգտում գնալու համաշխարհային Հոկտեմբերի ուղիով:

Մեր կուսակցության 16-րդ համագումարը լիովին արդարացի դուշս յեկավ, յերբ ցույց տվեց, թե համաշխարհային տնտեսական կրիզիսը «կապիտալիստական և գաղութային յերկրներում ուժեղացնում է հեղափոխական վերելքը և անխուսափելիորեն մի շարք յերկրներում պիտի փոխվի քաղաքական կրիզիսի»...

Դրա մասին խոսում են բազմաթիվ փաստեր. Ռուբի (Գերմանիա) հակայական դործադուլը, Լոձի (Լեհաստան) ընդհանուր գործադուլը, Ֆրանսիայի մանածագործների գործադուլային հակա ալիքը, Չեխո-Սլավակիայի գյուղատնտեսական բանվորների, Բոմբեյի (Հնդկաստանի) տեքստիլ բանվորների գործադուլները, պրոլետարիատի մայիս-մեկյան փառավոր ցույցերը, պրոլետարիատի մարտի 6-ի ցույցը գործադուլի շրջանում, ոգոստոսի մեկի հակապատերազմյան և ԽՍՀՄ պաշտպանության համար համաշխարհային պրոլետարիատի ահռելի ցույցերը:

Վերջապես, հեղափոխությունը Իսպանիայում մի թաղավորական թաղ յեղա գլորեց և բանվորա-գյուղացիական զանգվածներին խորհրդների համար պայքարի հանց: Մենք այժմ վկա յենք հանդիսանում, թե ինչպես և հեղափոխությունը ցնցում Իսպանիայում, թե ինչպես և խորանում հեղափոխական կրիզիսը Չինաստանում, Հնդկաստանում, թե ինչպես են հասունանում վճռական կռիվները Գերմանիայում և Լեհաստանում:

ԽՍՀՄ-ի գոյությունը և սոցիալիստական շինարարության հաջողությունները պայքարող պրոլետարիատի և գյուղացիության շարքերում յեռանդ և կապիտալիստների մեջ կատաղի վոխակալություն են առաջացնում: Մեր հաջողությունները մահացող կապիտալիզմի լուծումն են ուժեղացնում, վորը ամեն միջոցներով աշխատում և խանդարել սոցիալիզմի կառուցումը: Կապիտալիստներին փորձեցին ոգնել նաև մեր ներքին թշնամիներ՝ կուլակներն ու վնասարարները, վորոնք չեն կարողանում հաշտվել, վոր մեզնում իշխանությունը գտնվում և պրոլետարիատի ձեռքին:

Այն ուժեղ հարվածը, վոր ամենք հասցրինք վնասարարներին և կապիտալիստական վերջին դասակարգի՝ կուլակության վերացումը համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա, ավելի ևս ամրացրին ԽՍՀՄ-ը և ավելի մեծ շփոթություն առաջ բերին կապիտալիստական յերկրների բանակում: Այդ շփոթությունն արտահայտել և ֆրանսիական մինիստր Բերանը, յերբ

1931 թվի հունվարի 24-ին ժնեվում ասել է. «Մտածեք այն խլրտումների մասին, վորոնք կարող և առաջացնել Խորհրդային հնդսոյա պլանը, Լեհաստանի և Ռումինիայի նման յերկրներում, վորոնք ունեն չծախված հացի պաշարներ և վորոնց գյուղացիներին քայքայում և վաշխառուն: Բոլեւիզմը կարող է առագ կերպով գրավել բոլոր յերկրներ... Դրա համար հարկավոր և արեվելյան Յեվրոպայի փոքր ագրարային յերկրներին ոգնել, վորպեսզի նրանք կարողանան դիմադրել բոլշևիզմին»:

Լեհաստանին և Ռումինիային ինչպիսի ոգնություն մտնին և խոսում Բերանը, պարզ է յուրաքանչյուր բանվորին գյուղացուն: Դա զենքի ոգնությունն է ԽՍՀՄ-ի դեմ պայքարելու և իրենց յերկրի հեղափոխական աշխատավորական զանգվածներին խեղդելու համար:

Բայց, հեղափոխականներին դեմ սպիտակ տերրորով և ԽՍՀՄ-ի ռազմական յելույթների նախապատրաստությանը կապիտալիզմը յերկար չի կարող դիմանալ: Հեղափոխական շարժման աճող ալիքը վերջ կտա կապիտալիզմին, և համաշխարհային պրոլետարիատի Լենինյան հոմինտերնի դեկավալությունը կհետևի համաշխարհային պրոլետարիատի հարվածային բրիգադի՝ ԽՍՀՄ-ի որինակին նրանք կտապալեն փրթած և մեռնող կապիտալիզմը և դրանով հեղափոխական յելք կգտնեն կապիտալիստական կրիզիսից դուրս դալու:

ԲՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՆԱՐԱՆՆ Ե

Հեղափոխական շարժումը խեղդելու համար բուրժուազիան հեղափոխական կազմակերպությունների դեմ արշավանք է մղում: Նա գործախմբեր և ուղարկում Չինաստան և այլ գաղութներ, նա գործադուլները արդելում է, պրոֆմիությունների գործունեությունը խանգարում: Նա բանվորներին խաբելու համար դիմում է ամեն միջոցի և ձգտում է վոչնչացնել հեղափոխական պրոլետարիատի և գյուղացիության ամենալավ առաջնորդներին:

Յնկեղեցիներն և սոցիալ-դավաճաններին, դպրոցն ու կիսոն
թերթերն ու գրքերը բուրժուազիան ոգտագործում և բանվոր-
ներին խաբելու, նրանց մեջ կասկած և սուտ լուրեր տարա-
ձելու, խորհրդային Միության դեմ վատարանելու և բանվոր-
ների դեպի իրենց կոմունիստական կուսակցությունն ունեցած
հավատքը թուլացնելու համար: Բայց այդ միջոցներն այլևս
քավական արդյունք չեն տալիս: Խորհրդային իշխանության
14 տարվա գոյությունը ԽՍՀՄ-ում շատ բան և սովորեցրել
պրոլետարիատին, և նա քաղաքականապես գրագետ և դար-
ձել: Խորհրդային Միություն հաճախող զանազան յերկրների
բանվորական պատգամավորները շատ ձիշտ տեղեկություններ
են տվել իրենց ընկերներին և ոգնել նրանց դիմակազեծ անե-
լու սոցիալ-խաբեբանքին:

Բուրժուազիան իշխանությունն իր ձեռքին պահելու հա-
մար դիմում և վերջին միջոցին: Նա ուժեղացնում և պետական
բռնության փորձված միջոցների գործադրումը:

Վոստրիկանության, զինվորական և ժանդարմական սպա-
յական մասեր, դատարան և բանտ, մտրակ և գնդակ, ելեքտ-
րական աթոռ և կախազանի ողակ, ամեն ինչ ոգտագործվում
և հեղափոխական բանվորների և դյուղացիների առաջամար-
տիկներին վոչնչացնելու համար:

Ինչքան արագ են աճում պրոլետարական հեղափոխու-
թյան հաջողությունները, այնքան ուժեղանում են լուծվող
բուրժուազիայի վայրագությունները: Սպիտակ սեռուրը վոչ քե
բուրժուազիայի ույծն է, այլ նրա բուլուրթան ցուցանիքը (пока-
затель):

Բուրժուազիան իշխանությունը ձեռքին պահելու համար
դիմում և վերջին միջոցի՝ տերրորին:

16-րդ կուսնամագումարում ընկ. Մոլոտովը նշեց, թե ինչ-
պես բանվորական ցույցերը «հարձակման են յենթարկվում
ժանդարմերիայի, ֆաշիստների, սոցիալ-լաևիյների կողմից և
վերջանում են վոստրիկանության հետ ընդհարումներով, վորի
արդյունքը լինում և այն, վոր բանվորական շարքերից դուրս
են պոկվում տասնյակ և հարյուրավոր զոհեր:

Վոչ լրիվ տեղեկությունների համաձայն, Գերմանիայում
միայն 1930 թվի առաջին 5 ամիսների ընթացքում վոստրիկա-
նության հետ յեղած ընդհարումների ժամանակ սպանվել են
60 բանվոր, վիրավորված՝ 1163 հոգի և ձերբակալված ավելի
քան 2500 հոգի. դա բնորոշող պատկերացումներից միմիայն
մեկն է:

Խորհրդային Միության բոլոր բանվորներն ու դյուղա-
ցիները պետք և իմանան, թե բուրժուազիան ինչպիսի միջոց-
ներով և ամրացնում իր իշխանությունը, և ինչպիսի տառա-
պանքներ են տանում մեր արտասահմանի յեղբայրները: Դա-
սակարգային պայքարի պատմության եջերում հեղափոխա-
կանների արյամբ գրված սարսափելի թվերն ու փաստերը պեր-
ճախոսությամբ խոսում են բուրժուազիայի դադանություննե-
րի մասին:

Ահա, 6 տարվա (1925—1930) ընթացքում, կատաղած
ժանդարմների ձեռքով առանց դատի սպանվել, խոշտանգվել
են 670,901 հեղափոխականներ: Բայի դրանից, 141,253 հոգի
մեռվան են դատապարձվել: Բայց դա յի բոլորը չի: Բուրժուա-
զիան բոլոր հեղափոխականներին միանպակի չի սպանում,
այլ վոմանց նա աստիճանաբար և մահացնում, դատապարտե-
լով նրանց ցմա՜ն բանտարկության վերջին 6 տարվա ընթաց-
քում 736 նման վճիռներ են կայացրել:

Ամեն որ հարյուրավոր և հազարավոր հեղափոխականներ
ձերբակալվում, խուզարկվում, հետապնդման, գաղանային տան-
ջանքների և յերկարատե տանջանքների յեն յենթարկվում:

Այս 6 տարվա ընթացքում յեղել են 862,563 ձերբակալու-
թյուններ, վիրավորների և ծեծվածների թիվը հասել է 388,714:
Ինչի՞ համար: Նրա համար, վոր նրանք դժգոհ են բուրժուա-
զիայի վայրագ ուժիմից, վոր նրանց հարկավոր և հաց, հող և
ազատություն, և վերջապես, վոր նրանք ուզում են մի բուռ
կապիտալիստների իշխանությունը փոխել բանվորների և դյուղ-
ացիների խուրհուրդների իշխանությամբ: Բացի ակտիվ հե-
ղափոխականներից, բուրժուազիան հալածում է նաև խորհրդա-
յին բանվորներին համակրողներին և կամ նրա համար, վոր

նրանք հեղափոխականներին ազդեականներ և կամ բարեկամներ են, հալածում են նրա համար, վոր նա գիտակից պրոլետար կամ առաջադեմ գյուղացի յե. նրան գործից վտարում և բնակարանից փողոց են շարժում, «բնակարան» տրամադրում կապիտալիստական ցանցապատ բերդում և նրա ընտանիքին զրկում հացից:

Վերջին 6 տարիներում, կապիտալիստական յերկրներում յեղել է 18 հազար դատավարություն, վորով մեղադրյալները դատապարտվել են ընդհանուր գումարով 109,702 տարով տաժանակիր աշխատանքի: Այս տեղեկություններն առնված են բուրժուական թերթերից, վորոնք իհարկե լրիվ չեն, նրանք նվազեցրած են:

Կան մի շարք Հնդկաստանի կամ Աֆրիկյան գաղութների նման յերկրներ, վորտեղ վոչ մի հնարավորություն չկա սպիտակ տերրորի զոհերի քանակը հաշվի առնել:

Այժմ բուրժուազիան հեղափոխականներին, բանտ չհասցրած, հետևաբար և դատարան չհասցրած, տեղն ու տեղը սպանելու գիծն է տանում:

Տարեց-տարի բազմանում են սպիտակ տերրորի զոհերը: Ահա յերկու խոշորագույն յերկրներում Գերմանիայում և Ամերիկայում, իրենց «ազատության», «դեմոկրատիայի» և «կուլտուրայի» յերկրներ անվանող յերկրներում՝ յերեք տարվա ընթացքում սպիտակ տերրորի աճման մասին խիստ ցուցադրական մի աղյուսյակ:

Թիվ	Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Վ			Ա Մ Ե Ր Ի Կ Վ		
	Ձերբակալված	Վերափոխված	Սպանված	Ձերբակալված	Վերափոխված	Սպանված
1928	1308	661	18	3567	818	29
1929	5397	1491	48	6644	1061	32
1930	17844	10137	74	6400	5812	40
1931-ի 4 ամս.	8279	4482	49	1311	345	15

(1931-ի թվերն ավելացված են թարգմանչի կողմից)

Այս աղյուսյակից յերևում, վոր 1930 թ. սպիտակ տերրորի սանձարձակությունն ինչպիսի չտեսնված չափերի յե հասել, սպանված են 295,906 մարդ, վիրավորված և ծեծված:

159,853, ձերբակալված՝ 306,744, աքսորված՝ 2879 մարդ, կատարված խուզարկություններ՝ 48,910, արգիլված կազմակերպություններ և ժողովներ՝ 3641, արգելված թերթեր և գրականություն՝ 762:

Ահա, թե ինչպես ուժեղ են «աշխատել» վոստիկանությունն ու ռխրանկան և հավատարիմ ոգնականներ՝ Փաշիստներն ու սոցիալ-Փաշիստները:

Մի տեսնենք նրանց «աշխատանքը» առանձին յերկրներում և առաջին հերթին, մեր հարևան յերկրներում: Ի՞նչպես են ապրում բանվորներն ու գյուղացիները մեր սահմանի մյուս կողմում:

Լեհաստանը ներկայացնում է իրենից համատարած բանա հեղափոխականների և լավագույն պատասպարան բոլոր մարդասպան սպիտակ գվարդիականների համար, վորոնք մահափորձ են անում վոչ միայն լեհ ընկերների, այլև Խորհրդային Միության ներկայացուցիչների դեմ: Լեհաստանում սպանեցին ԽՍՀՄ-ի լիազոր ներկայացուցիչ ընկեր Վոյկովիչն, այնտեղ մահափորձ կատարեցին, մեր առևտրական ներկայացուցիչ ընկեր Լիզարեի դեմ: Լեհաստանում սպանեցին լեհ հեղափոխականներ ընկ. ընկ. Բադինսկուն և Վեդորկևիչին, կոմյերիտական Ենգելին, այնտեղ սպանում են նաև հարյուրավոր և հազարավոր անանուն հեղափոխական մարտիկների: Լեհաստանում միայն մի 1930 թվի ընթացքում սպանել են 89 հոգի, վիրավորել և ֆլասել 8167, ձերբակալել՝ 6296 հոգի, խուզարկություններ՝ 2308 և դատավճիռ է արձակված 2920 տարվա տաժանադիր աշխատանքի: Դա նշանակում, թե 1929 թվի հետ համեմատած 49 մարդ ավելի յե սպանված, իսկ վիրավորների և ֆլասվածների թիվը ավելացել է 6742 մարդով: Պան Պիլսուդսկու ձեռք բերած հաջողությունները դրանք են:

Բայց դա յե բոլորը չի: Դեներալ Պիլսուդսկու ծառայության գրքույկում հարկավոր է գրել մի «հաղթանակ» ևս՝ հաղթանակ Արևմտյան Բելորուսիայի անդեն գյուղացիության վրա: Նա կործանելով նրանց բելորուսական բանվորագյուղացիական զրոմադա կոչված կազմակերպությունը, մեղա-

զըյալի աթոռին նստեցրեց զըրումադայի 500 անդամներին, վորոնցից 37 հոգու դատարանը դատապարտեց ընդհանուր առմամբ 209 տարվա բերդարգելության:

Այժմ պիտուզիկների գինվորա-վոստիկանական բանդաները կործանում են Արևմտյան Ուկրաինայի և Բելորուսիայի անհնազանդ գյուղերն ու ավանները, վորոնք կանգնում են լեհական պաների գերության և ճնշման դեմ: Բոցերի մեջ կորչում են ամբողջ գյուղեր և վոստիկանների մտրակների և զնդակների հարվածների տակ մեռնում են հարյուրավոր առաջավոր գյուղացիներ: Չգոհանալով լեհ բանվորներին և գյուղացիներին կողոպտելուց, չգոհանալով խորհրդային սահմաններից դուրս ապրող ուկրաինացի և բելորուս բանվորների և գյուղացիների շահագործումից, լեհական զինվորականությունն ու կալվածատերերը հրով ու զնդացիքով են փորձում պահել Լեհաստանում իրենց տիրապետությունը:

Լվովի և Արևմտյան Ուկրաինայի բանտերն անընդհատ ուղարկվում են նորանոր ձերբակալվածներ: Ձերբակալված ուկրաինացիների ընդհանուր թիվն է 400—500 հոգի (1931-ի 4 ամսվա ընթացքում սպանված են 28 հոգի, վիրավորված 1098 և ձերբակալված 3900.—Թարգմ. Կողմից):

Առաջվա տեղ բուրժուական Բուդարիայում սպիտակ տերրորը վայրագորեն շարունակում և փորձված դահիճ Ցանկովի գործը: Սոֆիայում հրապարակով կախված Ֆրիդմանի, Ջագորսկու և Կոչկիի անունները դեռ չեն մոռացված: Դեռ չի չորացել 1923, 1924 և 1925 թվականներին ցանկովյան թիկնապահների ձեռքով ընկած տասնյակ հազարավոր մարտիկների արյունը, բայց այդ սպիտակ տերրորի զոհերին: ավելանում են նորանոր հարյուրավոր և հազարավոր ուրիշ զոհեր: 1930 թ. ընթացքում յեղել է 82 սպանություն և կայացված է յեղել մի մահավճիռ: Բացի դրանից, վիրավորված են 5643 հոգի և ձերբակալված՝ 19418 հոգի: Դա նշանակում է, վոր 1929-ի հետ համեմատած վնասված հեղափոխականների քանակն ավելացել է 4993-ով, իսկ ձերբակալվածներին՝ 16543: Այսպես են բուրժուական բուրժուազիայի սպիտակ տերրորի տեմպերը:

1931 թիվը Բուդարիայի համար դարձել է նորից դժոխք, Կնչպիսին եր 1923—24 թվականներին: Ապրիլ, մայիս, հունիս և ոգոստոս ամիսներին սպանված՝ 15, վիրավոր՝ 340, ձերբակալված 7640, քստորված 310, խուզարկություններ 671, դատավարություն 43, մեղադրյալներ 224, դատապարտված 70 հոգի 189 տարվա:

Չնայած այս բոլորին, հունիսի պարլամենտական ընտրություններին բանվորագյուղացիական բոլոր շահեց 170,000 ձայն, վորը բոլոր ընտրողական իրավունք ունեցողների (միայն 21 տարեկանից վեր տղամարդիկ) 20 տոկոսն է կազմում: Այդ հանդուրժյունից բուրժուական կառավարությունը շնամ, վորոշեց արյան մեջ խեղդել բանվորությունն ու գյուղացիությունը: Հոկտեմբերի վերջերին կազմալուծեց բոլոր պրոֆմիությունները, «քաղորական կուսակցությունը», ձերբակալեց բոլոր ակտիվ բանվորներին, փակեց բոլոր բանվորական թերթերը: Այդ ժամանակամիջոցում սպանվածների և ձերբակալվածներին քանակն անհայտ է, քանի վոր դեռ տերրորը վայրագորեն շարունակվում է: Առաջներում «փախստի» ժամանակ սպանում էին, իսկ հիմա ավելի նոր կատարելագործված միջոցով, ձերբակալված առաջնորդներին բանդում տանջանքների տակ սպանում, իսկ հետո ուղարկում են հիվանդանոցի մոտ փան, հայտարարելով թե «անձնասպան է յեղել»: Հոկտեմբերի 30-ին, յերեկոյան Ժամի 10-ին վոստիկանների ձեռքով ընկավ ընկեր Նիկոլա—Կոնառչիյեվը (Սամո), վորի մասին վոստիկանությունը հայտնի չե յեղել, թե նա բոլոր կոմկուսի կենտկոմի քարտուղարն է: Ձերբակալություններից մի քանի ուր հետո սկսել են «անձնասպանությունները»: Պաշտոնական վոստիկանական հայտարարությունների համաձայն, բանտի իրենց խուցերում «կախվել են» կոմկուսի կենտկոմի գանձապահ Նուրիս Կոչկի—28 տարեկան բանվոր և Յոզո Նեմով, իրավաբան ուսանող, կենտկոմի աշխատակից, առաջինը «կախվել է իր գոտիյով, իսկ յերկրորդը՝ բինտով: Պարլամենտի բանվորական 7 պատգամավորների հանձնախումբը փնտրել և գտել «կախվածներին», վորոնք այնքան այլանդակված են յեղել, վոր

դժվար ե հնարավոր չեղել ճանաչել: Ընկեր Նենովի կոնակը ծակծկված ե յեղել խորը վերքերով: Զախ ձեռքի ամբողջ մորթը քերված ե յեղել: Պարզվիլ ե, վոր յերկուսից ել մեծ-մեծ կտորներ միս են կտրել կենդանի մարմնից: Զեռքերի ե վոտքերի յեղունդները՝ քաշված: Մսերի կտորները կոնակին ե վոտներին կախ ընկած: Պարզ ե, թե «անձնասպանությունը» ինչքան յերկար ե վայրագաբար ե յեղել: Անհայտ ե ծանր վիրավոր Ռաչո—Յանովի ե «Ռեկեֆ» գեղարվեստական թերթի խմբագիր, յերիտասարդ պրոլետարական գրող Խրիստ Ռայնսկի-սկու վիճակը:

Պակաս չե նաև ուսմանական, եստոնական ե ֆինլանդական բուրժուազիան: 1925 թվին ուսմանական ֆաշիստները մեղադրական աթոռին նստեցրին միանգամից 500 հոգի—թաթարբունացի գյուղացիներին: Ըստ եյուլթյան, դա ուսմանական կալվածասիրերի դատն եր գյուղացիության դեմ, վորոնց ամենալավ ներկայացուցիչները մինչև որս դեռ բանտում են:

1929-ի ոգոստոսի 6-ին ուսմանական կուլակների ե կապիտալիստների կառավարության հրամանով, ժիլավագետի հովտում վոստիկանությունը զնդակահարեց 62 հանքափորի ե 75-ին վիրավորեց:

Հեղափոխական շարժումից վախեցած ուսմանական իշխանությունները, նույնիսկ յերեսաների ձերբակալության առաջ ել կանգ չեն առնում: Մոտերս Պետրոշանիում վոստիկանությունը ձերբակալեց 10-ից մինչև 15 տարեկան 20 յերեխաների, «ինտերնացիոնալ» յերգելու պատճառով: Յերեսաներին 3 որ պահել ե վայրագաբար ծեծել են վոստիկանական բանտում:

1930 թվի ընթացքում Ռուսիայից սպանվել են 24 ընկերներ, վիրավորված՝ 3959 ե ձերբակալված՝ 4656 հոգի: Ահա թե բոյարական Ռուս ինիայում ինչպիսի միջոցներով են «կարգ ե կանոն» ստեղծում:

Ռուսիայի հարևան Հարավ-Սլավիայում 1929-ի մայիսին սպանվեց կոմկուսի կենտկոմի անգամ ընկեր Դյակովիչը, ոգոստոսին՝ իրենց ռազմական ղիբքերում, վոստիկաններից ընդ-

հատակյա տպարանը պաշտպանելիս, ընկան Հարավ-Սլավիայի կոմսոմոլի յերեք գործիչներ—Յանկո Միշիչ ե Որեկին 2 յեղբայրները:

Իսկ 1930 թվին սպանում են 43 ընկերներին. խիստ ծեծում՝ 909 ե ձերբակալում՝ 1089:

Հարկավոր ե առանձնապես դատել ֆինլանդիան, վորտեղ վերջերս ֆաշիստներն իրենց լրբությամբ գերազանցել են ըսպիտակ տերրորի մյուս բոլոր յերկրների իրենց ֆաշիստ բաղեկամներին: Նրանք կործանեցին վոչ միայն պրոլետարական ե գյուղացիական կազմակերպություններն, այլ, նույնիսկ անկուսակցական, կոմկուսին չպատկանող կազմակերպությունները: Նրանք բռնված հեղափոխականների հետ վարվում են անորինակ դաժանությամբ ե իրենց սեյմի, կոոպերատիվ վարչությունների անհաճո անդամների վերաբերյալ գործադրում են նոր, վայրենի մի միջոց, նրանց աննկատելի կերպով ԽՍՀՄ սահմանից անցկացնելով: Բայց ֆինլանդիայում հեղափոխական պայքարը չի հանդարտում, վորի ապացույցներն են 1930 թվի ընթացքում միայն վիրավորված 276 ե ձերբակալված 827 հեղափոխականները:

Փոքր ֆաշիստական յերկրների ավելի թույլ բուրժուազիան չեր համարձակվի կատարել նման վայրագություններ, յեթե նրան պաշտպան չի հանդիսանային ավելի ուժեղ պետությունները:

Ֆրանսական, անգլիական ե ամերիկյան բուրժուազիան գոռում ե կուլտուրայի մասին, բայց մեծ ճանապարհի ավազակներին արժանի գործեր ե կատարում: Այդպես, Ֆրանսիայում, այդ «դեմոկրատիկ» յերկրում, բանվոր դասակարգի լավագույն զեկավարները բանտում են ե միայն մի 1930 թվի ընթացքում ձերբակալված են 3484 հոգի:

Այսպես կոչված «կուլտուրական», «դեմոկրատիկ» յերկրներում սպիտակ տերրորը գործում ե ավելի հմուտ ե ճիշտ նպատակին ե խփում: 1926 թվի ընդհանուր գործադուլից հետո միանգամից ձերբակալվեցին անգլիական կոմկուսի կենտկոմի համարյա բոլոր անդամները:

«Կուլտուրական» ամերիկյան բուրժուազիան «Կուլտուրական կերպով», մաքուր, «առանց արյունի» ելեքտրական աթոռի վրա բոլորովին անմեղ Սակկո և Վանցետտի բանվորներին հետ հաշիվ տեսալի: Նույն վիճակի յեն սպասում Կաստոնի 17 տեքստիլ բանվորները, վորոնք այժմ ամերիկյան բուրժուազիայի կամքով բանտումն են գտնվում, նույնպես և 8 յիստաստրդ նեզր բանվորներ:

Միայն մի 1930 թվի ընթացքում «ազատ» Ամերիկայում սպանվել են 40 հոգի, վիրավորված են 5812 և ձերբակալված 6400: Այդ փաստերը լավագույն կերպով պարզում են, թե ինչպիսի աղատությունն է տիրում Ամերիկայում:

Հեղափոխական ալիքների վերելքից անհանգստացած, բուրժուազիան, սարսափած հեղափոխության ամենաչնչին նըշաններից, նետվում է առանց կանգ առնելու նույնիսկ յերեխաների վրա, նրանցից վրեժ առնելու: Այդ է միջի ալոց, ավելող անգամ հաստատում է այն փաստը, վոր տերրորը վկայում է վոչ թե բուրժուազիայի ուշժը, այլ նրա թուլությունը: Ինչո՞վ կարելի յե բացատրել այն փաստը, յերբ, որինակ «ազատ Ֆրանսիայում, վերջերս, իր ընկերների մեջ կոմունիստական թերթեր տարածելու համար 12 տարեկան Սալլիար Ռենոն Դուին ուղղական դատարանի կողմից 5 տարվա զինվորական բանտի դատապարտվեց: Ինչո՞վ կարելի յե բացատրել մի ուրիշ քստմնելի փաստ, յերբ Գերմանիայի «դեմոկրատիկ» կառավարությունն արգելեց խորհրդային պիոներների պատգամավորության զնալ Բեռլին, պիոներական համաշխարհային 2-րդ հավաքին մասնակցելու համար: Ինչո՞վ կարելի յե բացատրել Ամերիկայում 7 նեզր բանվորների ցմահ բերդարգելությունն ու մահավճիռը, վորոնց մեջ կան 14 տարեկան տղաներ:

Ինչ կարելի յե դրանից հետո սպասել չինական խուճուղներից և սպիտակ ավազակներից: Չանազան Չան-Կայ-չիններ և Ֆին—Յուլ—Սյաններ բանվորների և գյուղացիների հետ վրեժ են լուծում ավիլի հասարակ և վոչ պակաս վայրագությամբ: Նրանց մոտ չկան ելեքտրական աթոռներ, նրանք

սպիտակ ձեռնոցներ չեն հագնում ելեքտրական հոսանք բաց թողնելու համար, բայց դրա փոխարեն նրանք ունեն վուշի թելից հյուսված թոկ (пакля) և նավթ: Կանտոնի փողոցներում նրանք բռնված հեղափոխականներից մի քանիսին թոկերով իրար կապելով, վրաները նավթ ելին ածում և վառում... Մարդկային մարմիններից գոյացած խարույկների լույսի տակ գեներալների բանդան (ավազակախումբը) և նրա Լոնդոնի և Պարիզի, Տոկիոյի և Նյու-յորքի «Կուլտուրական» ղեկավարները տոնում ելին իրենց հաղթանակը Կանտոնի պրոլետարիատի վրա:

Նույնիսկ բուրժուական թերթերն այն ժամանակ գրել ելին. «Կանտոնը դարձել է մեռելների քաղաք: Սպանվածների ղեկները տարածված են մայթերի յերկարությամբ»: Բայց այդ կատարվում է վոչ միայն Չինաստանում: Որինակ, Հընդ-կաստանում, վերջերս, անգլիական կառավարությունը ապստամբած ցեղերի գյուղերի վրա 70 ուղանավերով ամեն ուր հազարական ուռւք նետելով, ճնշեց նրանց ապստամբությունը: Գյուղերը վոշնչացան, նրանց բնակիչները՝ կանաչ և յերեխաներ՝ կամ սպանվեցին կամ լեռները փախան, վորտեղ ժառանգված են կորստյան, բայց, դրա համար ել անգլիական կապիտալիստները տոնում, հրճվում են, վոր կարողանում են անպատիժ շարունակել Հնդկաստանի աշխատավոր ժողովրդի կողոպուտը: Անգլիական կապիտալի այդ գործողությունը հընդիկ աշխատավորական զանգվածներին նստեց՝ 546 սպանված, 8669 վիրավորված և մոտ 30 հազար ձերբակալված միայն մի 1630 թվի ընթացքում: Իսկ Ֆրանսիան իր գաղութներում նույն ժամանակամիջոցում սպանել է 979 հոգի և մահվան է Դատապարտել Հնդկաչինի հերոսական ապստամբներին: Իմպերիալիստների ոժանդակությամբ, խստագույն վայրագությամբ Չինաստանում մորթոտվում են հարյուր հազարավոր բանվորներ և գյուղացիներ: 1930 թվին Գոմինդանի զինվորականությունը կոտորել է 291.445 հոգի, վիրավորել 62.488, ձերբակալել 101.948: Մոտ անցյալում Չան-Կայ-չին գլխատեց Չինական կոմկուսակցության գլխավոր քարտուղար ընկեր Սյան-Չյու-Ֆային: Չնայած դրան, չինացի ժողովուրդը ուժեղաց-

նում ե իր պայքարը և հեռու չե այն ժամը, յերբ նա բոլոր դահիճներին հաշիվ ե ներկայացնելու Խորհրդային Ձինստանի համար տարվող պայքարում ընկած զոհերի համար:

Իսպանիայում և Գերմանիայում սպիտակ տերրորի փաստերը պարզութամբ ցույց են տալիս, թե ինչպես պրոլետարիատի հարձակման անցնելու հետ սաստկանում ե սպիտակ տերրորը, վորով բուրժուազիան մտադրվում ե իր անկման ժամը հետաձգելու: Հեղափոխության նախորդակին, 1930 թվին, ամբողջ Իսպանիան յեռում եր դասակարգային կռվում: Կարող (Թագավորը) և բուրժուազիան, վախենալով, վոր իշխանությունը կարող ե պրոլետարիատի ձեռքն անցնել, նրա վերա եյին թափում իրենց հարվածները: Այդ ժամանակամիջոցում սպանվել են 202, վիրավորվել՝ 4000 և ձերբակալվել 9308 հոգի: Յերբ բուրժուազիային կարողին վտարելուց հետո հաջողվեց իշխանությունը իր ձեռքն առնել, նա սկսեց լավագույն հեղափոխական բանվորներին և գյուղացիներին, և առաջին հերթին, իհարկ ե, կոմունիստներին ամբողջ խմբերով բանտ նետել:

Նույնն ե անում նաև գերմանական կառավարությունը՝ հրատարակելով կոմունիստական թերթերի արգելման որենքներ, ձերբակալելով 1930 թվի ընթացքում մոտ 18 հազար մարդ, ձեծելով 10 հազար և հաճախ սպանելով ցույցերում մասնակցող, հաց և աշխատանք պահանջող բանվորներին: Յերբ ցարական զենքերով՝ արյունախում Տրեպովը հրամայում եր վոստիկանության, բանվորների դեմ, «գնդակներ չխնայել», այժմ ել նման հրաման ե տալիս պրոլետական ներքին գործոց մինիստր սոցիալ-ֆաշիստ Ջեվեթիցը: Նա հրամայում ե. «միացյալ վոստիկանական ջոկատի ամեն մի հրամանատար կամ ամեն մի անհատ վոստիկան իրավունք ունի զենքի դիմել... Յեն չպիտի մեծեմ իմ պաշտպանությունը վոչ մի վոսթիկանի, վոք զեմե ե ե բանեցրել»:

Հացի և աշխատանքի փոխարեն՝ գնդակներ չխնայել, հան բանվոր դասակարգի պահանջներին բուրժուազիայի պատասխանը:

Վորպես արդյունք, ըստ վոչ լիակատար տվյալների, բոլոր կապիտալիստական յերկրներում, 6 տարվա ընթացքում, 1925-ից մինչև 1930-ը սպիտակ տերրորը արտահայտվում ե հետևյալ թվերով.

Սպանված և տանջված.	670.901	մարդ
Վիրավորված	388.714	„ „
Ձերբակալված	862.563	„ „
Մահվան դատապարտված .	141.253	„ „
Դատապարտված	94.934	„ „
Ընդամենը՝	2.158.365	„ „

Այս թվերը պետք ե հիշի ամեն մի բանվոր, գյուղացի, բոլորը պետք ե իմանան, վոր բուրժուազիան վերջին 6 տարիների ընթացքում խոշոտել, տանջել և բանտերի քարաշեն տուրակների մեջ ե նետել 2 միլիոնից ավելի մարդ, վորից միայն 1930-ի ընթացքում սպիտակ տերրորը հեղափոխական շարքերից գուրս ե բերել 632.719 մարդ: Ահա թե բուրժուազիան ինչ գնով ե իր անկման ժամը հեռացնում և դեռ իր արյունոտ ձեռքերում պահում իշխանությունը:

ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԲԱՆՏԱՐԿԱՆՆԵՐԻ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Քաղաքական բանտարկյալների քանակը կապիտալիստական բոլոր յերկրների բանտերում հաշվվում ե տասնյակ հազարաներով: Վատ սնունդը, ծանր աշխատանքը, քաղաքական և քրեական բանտարկյալներով լիքը, հիվանդների և առողջների, հասակավորների և փոքրերի ընդհանուր կամբաները, կամ խոնավ և ցուրտ, առանց լույսի և մաքուր ոդի նիւղի փոքրիկ խցիկը (ОДИНОЧКА), շղթաները, այս ժամանակակից բանտերի պայմանները, վորոնք փաղափակն բանտարկյալներին մատնում են անխուսափելի և դանդաղ մահվան:

Քաղաքական բանտարկյալների հետ հաճախ ավելի խիստ և անխնա յեն վարվում, քան քրեական հանցավորների հետ: Այն աստիճանի յե հասել պան Պիլսուեդսու կառավարությունը, վոր քաղաքական բանտարկյալների համար ընդհանուր քրեական ռեժիմի հաստատման հատուկ որենք հրատարակեց:

Այդպիսով «գեմոկրատական», հանրապետական Լեհաստանում բանտ ընկնող մեր ընկերները պարտական են պետական բանտարկյալի զգեստներ կրել (ֆադաֆական բանտարկյալներ իրավունք ունեյին իրենց սեփական զգեստներ հագնել. ծ. քաղ) ծանր աշխատանք կատարել, բանտի վարչապետների հայտնվելուն պես ձգվել, ուղիղ կանգնել և պատասխանել ներանց «գլխավոր ժելայու» («առողջութուն եմ ցանկանում»), կատարել պահանջներ, վորոնք ստորացնում են մարդկային արժանիքն ու պատիվը: Ծիշտ ե, լեհական կառավարությունը վորոշել է ընդգծել իր «առաքինությունը» և որենքում գրել է. «Անհրաժեշտ է բանտարկյալներին ոժանդակել, վոր բարոյական ուսուցման և իրենց դավանանքի կրոնի ուրախությունները ստանան»: Լինել յերկաթե վանդակի հետև առանց լույսի և հացի, բայց՝ կրոնի ուրախություններով: Միթե դա լիբր ծաղր ու ծանակ չե հեղափոխության մարտիկների վերաբերյալ: Նման աժանադին որենքի դեմ ՄՈՊԲ-ը ուժեղ պայքար է մղում, վորին պիտի միանան բոլոր բանվորներն ու գյուղացիները:

ՄՈՊԲ-ին հաճախ հաջողվում է բաց անել այն, ինչ կատարվում է բանտերի հաստ պատերի հետևում, վոստիկանատներում և ժանդարմական բաժիններում:

Քաղաքական բանտարկյալների տառապանքները վանկարադրում է Գրոդնու բանտից բանվոր Լենեվսկին. «Իս հայտարարություններից հետո, թե յես յերբեք չեմ պատկանել վոշ մի կուսակցության, աչքերս կապեցին թաց սրբիչով: Հետո իմ ձեռքերն ու վոտքերը միասին կապելով միջից մի փայտի կտոր անցկացրին, բերանս ել մի լաթի կտոր կոխեցին, վորպեսզի իմ ձայնը վոշ վոք չլսի, հետո ինձ պառկեցրին հատակին և քթածակերս ջուր լցնելով սկսեցին ձեծել: Ինձնից պահանջում էին, վոր ընդունեմ, թե պատկանում եմ կուսակցության:

Նման փաստերը յեզակի չեն, նրանց մասին տեղեկացնում են մի շարք յերկրներից: Ամեն տեղ բուրժուազիան դիմում է ամեն տեսակ միջոցների դոհին հաշմանդամ դարձ-

նելու, նրանից իրեն հարկավոր ցուցմունքներ ձեռք բերելու, կաշառելու, խաբելու, ավելի անկայուններին իր լրտեսը դարձնելու ամենայն ձևեր և աղնիվ հեղափոխականներին տանջելու:

Հունգարիայում (Վենգրիայում) ընկեր Մանտոյի և նրա ընկերների դատավարության ժամանակ բացվեցին բանտարկյալների բողոքների մանրամասնությունները: Ատրճանակները ճակատին բռնած, ստիպել են նրանց ամբողջ գիշերներ կանգնել մի վոտքի վրա, մինչև արյունախառն միզելը, խժիել են յերկամունքներին: Հաճախ բանտարկյալներին վոստքերից կախելով, խփում են կունակներին, հետո ստիպում հիվանդ վոտքերով պարել:

Իտալական բանտերը կեղտոտ են և լիքը միջատներով: Քաղաքանտարկյալներին վոտքերից կախում են, ձեծում են մինչև արյան դուրս գալը, իսկ հետո վերքերին դնում են աղջրով թրջված լաթերը, մազերը փետում և այլն:

Բելուրուսական գրոմադայի (Լեհաստանում) դատավարության ժամանակ, վկա Շաուլը ասել է, «Նախնական քննության ժամանակ կարող եյի ընդունել նույնիսկ այն, վոր քս պանել եմ հարազատ հորս: Այնտեղ մեղ տանջում եյին շիկացած յերկաթով, յեղունգների տակ ասեղներ խոթում», նույնը հաստատել են ուրիշ վկաներ:

Լեհաստանի Տարնովի բանտից գրում են. «Հարգելի ընկերներ, Մայիսի 1-ին բանտի վարչության կողմից գաղանաբար ձեծվելուց հետո, մեղ մի կեղտոտ կամերա նետեցին: Այս միայն այն պատճառով, վոր միջազգային պրոլետարական տոնի որը յերգել ենք «Խնտերնացիոնալ» և նետել «կեցցե բանվորադուգիական կառավարությունը» լողունգը:

Վարչավայի կանանց «Սերբիա» բանտում տանջվող հեղափոխականուհիները 1928թվի մարտին գրել են. «Մեր պայմանները վատանում են: Գրքերից ողտվելու պայմանները դժվարանում են, նոր յեկող ընկերներին յենթարկում են անձնական քննության ինչպես այդ անում են պոռնիկների հետ: Ամեն քայլափոխին ծաղր ու ծանակի յեն յենթարկում»:

«Ամենավատ տանջանքներից մեկը՝ դա վատ անունդն է՝ գրում են Պոլոցկի լեհական բանտից: Մենք տեղավորված

Հենք առանձնախցիկներում, վորտեղ սարսափելի կեղտոտ և և որն ու սնունդը՝ շատ վատ:

Շատ հեղափոխականներ մինչև որս, նման ծանր պայմաններում չեն դառնում: Ռուսական հեղափոխական ընկեր Բոգոբոր տասնումեկերորդ տարին և, վոր տանջվում և մութ, խոնավ և ցուրտ կամերում: Հին հեղափոխական Ստեֆանովը նույնպես դեռ բանտումն է: Ռուսական մահու բանդում Դոֆտանոյում ստորյերկրյա մի փոքրիկ կամերայում պահվում են 50 կանայք, առողջների հետ միասին նաև հիվանդներ: Քաղբանտարկյալներին սննդի համար ամսական բաց են թողնում 2 ռ. 15 կ: Հենց դրա համար ել Դոֆտանի բանտում 1930 թվի ընթացքում 82 քաղբանտարկյալները հացադուլ հայտարարեցին:

Նման կյանքն արագացնում և քաղբանտարկյալների մահը: Ֆրանսիայի հանրապետական բանտում 1927 թվի սեպտեմբերի 19-ին բանտարկված բանվոր Լյուսինվերներին 3 ու ծեծել են մինչև զիսակցությունը կորցնելու: Կոմունիստ Կըլերկը մենաբանում մահացել և, վորը իր կամերում (ОДИНОЧКА) վայրագ ուժիմի հետևանքով բանականութունն և կորցրել: Յերկու հին իտալացի ընկերներ՝ Մաֆֆի և Աճարիո՝ չկարողանալով տանել բանտի պայմանները, ծանր հիվանդացել են: Ամբողջ աշխարհին հայտնի յե իտալացի ընկերներ Դաստոն Սոցցի, Ռիվա Ռուչիերի և դեռ շատերի գաղանաբար սպանությունը, վորոնք ընկան և խողովակներն բանտային վարչություն ձեռքով: 1930 թվի ընթացքում բանտերում հաշմանդամ են դարձված 144 մարդ և 11՝ մինչև մահ տանջված:

Ինչ են անում ապա մեր անդեն, բանտարկված ճակերները: Մեծ դժվարությամբ նրանք յերբեմն ապստամբություններ են սարքում բանտում, վորոնք անխնա կերպով ճնշվում են ավելի ուժեղ, զինված թշնամու կողմից: Տուլոնի զինվորական բանտում ֆրանսիական նավաստիների ապստամբությունը ճնշվեց թունավոր գազերի ոգնությամբ, իսկ Սոֆիայում բոլղարական կենտրոնական բանտի շենքի դիմաց, քաղբանտարկյալների դեմ հրետանու կրակ և և բացված: Բանտային

ուժիմի դեմ բողոքի ամենատարածված ձևը հացադուլն է: Բանտապահների խայտառակ արարմունքների դեմ քաղբանտարկյալները պատասխանում են սննդից հրաժարվելով: Որինակ, Ռուսիայում 1929 թվի մարտի 1-ից մինչև 8-ը բոլոր բանտերում հացադուլ եր հայտարարված, վորի պատճառով բանվորական մասսաների աջակցությամբ հնարավոր յեղավ բանտարկյալների կեսը ազատ արձակել:

Միայն 1930 թվի ընթացքում գաղանային ուժիմի դեմ վորպես բողոքի նշան, հայտարարված և յեղել 127 հացադուլ: Վորոնց մասնակցել են 9137 քաղբանտարկյալներ, հացադուլային 45.297 ուրով:

Չնայած դրան, վոր հացադուլները բոլորովին քայքայում են մարդու որդանիղմը, քաղբանտարկյալների դրությունն այնքան սարսափելի յե, վոր նրանք ստիպված են հացադուլի դիմելու: Առանձին ընկերներ, չկարողանալով դիմանալ, սովից մեռնում են:

Ահա թե ինչու Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի 6-րդ կոնգրեսի բացման առաջին խոսքը նվիրված եր հեղափոխություն հերոսական մարտիկներին. «Յեվրոպայի պրոլետարիատը կորցրեց իր տասնյակ և հարյուրավոր ամենաընտիր և ամենահավատարիմ զավակներին: Նրանցից շատերը կորան ու կորչում են լեհական սպիտակ արծիվի գիշատիչ ձանկերում, Պիսուդսկու մարշալական յերկարավիզ կռիվների հարվածների տակ: Իտալիայում նրանք կորչում են սոցիալ-դեմոկրատական շարժման ունեզատ Մուսոլինիի մարակի հարվածների տակ: Բոլղարիայում նրանք բնաջնջվում են բոլղարական սոցիալ դեմոկրատիայի որհնությամբ...: Մեր տասնյակ հազարավոր չինացի ընկերները կորչում են սվինների տակ, կախաղանների ողակներում, փորված աչքերով, մեռնում են կոչելով՝ «Կեցցե կոմունիզմի հաղթանակը», «Կեցցե պրոլետարական հեղափոխություն հաղթանակը»:

Մեր արտասահմանյան ընկերները տոկունությամբ պահում են իրենց թե՛ բարեկազմերում և թե՛ բանտի ծանր պայմաններում: Նրանք անձնատուր չեն լինում դասակարգային

թշնամուն, նրանց գիտեն, վոր արդար գործի համար են պայ-
քարում, նրանց հետ և նրանց հետևն ե ամբողջ միջազգային
պրոլետարիատը, և առաջին հերթին՝ խորհրդային Միության
ազատ աշխատավորությունը:

Քաղաքատարկյալների այդ տրամադրությունը շատ պայ-
ծառ կերպով արտահայտել և վերջերս, 15 տարի «ազատ»
Ամերիկայի բանտում նստած ընկեր Տոմ Մուկին:

«Ամբողջ աշխարհի կոմունիստներ, վողջունում եմ ձեզ
իմ խուլ յերկաթե բանտից, վորտեղ ինձ 15 տարի առաջ նե-
տեց Խորոզ դասակարգը: Կապիտալիզմի ագենտները կարող
են դիտել իմ մարմնի քայքայումը, բայց յերեք նրանց չի
հաջողվի տեսնել իմ հեղափոխական կրակի պողելը: Միլիոնա-
վոր գործազուրկ վարձու գերիներ, սովից մեռնելով, որ ըստ
որեւ ավելի վճռական են դառնում: Կապիտալիստական աշ-
խարհը պրոլետարիատի համար իրանից ներկայացնում ե մի
յեռացող դժոխք: Բանտային սնունդը սակավ, բանտային ան-
կողինը՝ կոշտ, բայց կապիտալիստական «ազատությունից»
ոգտվող անհամար աշխատավոր մարդիկ, չունեն նույնիսկ ան-
պիսի սնունդ, այնպիսի անկողին, ինչպիսին ունեն այսպես
կոչված վոճրագործները: Դա գումարն ե այն ամենի, ինչ վոր
կապիտալիզմը արել և մարդկության համար: Հեղափոխության
վորոտն ավելի ուժգին ե դառնում և թափանցում բանտի
խորքերը: Յես կոչում եմ, շարունակեցեք, ընկերներ, շարու-
նակեցեք պայքարը»:

ՊԵՏԳ Ե ԱՐԴՅՈՒ ՈԳՆԵԼ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ՅԵԼ- ԲԱՅՐՆԵՐԻՆ

Միայն բոլորովին անգիտակից մարդը կամ հեղափոխու-
թյան ակներև թշնամին կարող ե սպիտակ տերրորի զոհերին
ոգնելու ՄՈՊՐ-ի կոչին արձագանք չտալ: Բայց արձագանդ
տվողն ել պարտավոր ե գիտակցորեն, իր դասակարգային հե-
ղափոխական պարտականությունից զրդված ոգնել, և վոչ թե
հարկադրված կա ի կարեկցելով, խղճալով:

Յերեմյա լինում են փափկասիրտ մարդիկ, վորոնք, սրտ-
ցավ պառավի նման, վոր արտասուքն աչքերին ալիս և մի
քանի կոպեկ հաշմանդամ մուրացկանին, զրդված գթության
զգացմունքներից, մի բան տալիս են ՄՈՊՐ-ի ոգտին: Քիչ չեն
նաև այնպիսի անգիտակից մարդիկ, վորոնք խուսափում են
ՄՈՊՐ-ից, աշխատում են լինել մի կողմ և դատում են. «Իմ
ի՞նչ բանն ե, վոչինչ չգիտեմ: Ի՞նչ գործ ունեմ ոտարեկրյա
քաղաքատարկյալների հետ, միայն ինձ ձեռք չտան: Ի՞նչի յե
պետք «ՄՈՊՐ-ը: Մի անպետք ծախս, բացի դրանից, այդ
ՄՈՊՐ-ով բուրժուազիային միայն կչարացնես և պատերազմն ել
կարագացնես»:

Բանվորներն ու գյուղացիները այդպես մտածել չեն կա-
րող: Մենք պետք ե իմանանք, վոր մեր թշնամին ընդհանուր
ե՝ բոլոր յերկրների բուրժուազիան: Բոլոր աշխատավորները,
ինչ աղղի յել պատկանեն, նրանք աշխատանքային և լղասա-
կարգային յեղբայրներ են: Բոլոր պրոլետարներին և գյուղա-
ցիներին, ինչ լեզվով ել խոսեն, ինչ ցեղի յել պատկանեն,
վորտեղ ել ապրեն, ամեն տեղ մի ընդհանուր թշնամի յե նը-
բանց կեղեքում՝ դա բոլոր ազգությունների բուրժուազիան ե:
Կապիտալի դեմ մղվող պայքարում, բոլոր աշխատավորները
պարտավոր են գնալ ձեռք ձեռքի տված, միացյալ ֆրոնտով:
Պրոլետարիատի ուժը կայանում ե կազմակերպված լինելու,
զոդման և միության մեջ: Միջազգային հեղափոխության ու-
ժը կայանում ե միջազգային պրոլետարիատի համերաշխու-
թյան մեջ: Այդ համերաշխությունը քանիցս անգամ արտա-
հայտվել և դասակարգային կոիվների ժամանակ: Բոլորը պետք
ե հիշեն, վոր ոռւսական պրոլետարիատը հաղթեց իր հայրե-
նիքի բուրժուազիային միմիայն շնորհիվ՝ արտասահմանյան
ընկերների աջակցության: Լեհաստանի, Գերմանիայի, Ֆրան-
սիայի և այլ յերկրների բանվորները քանդում եյին իրենց
բուրժուազիայի մեր դեմ հարձակման պլանները: Նրանք զի-
նամթեքների, զավոզներում գործադուլ եյին հայտարարում,
ռադմաճակատ չեյին թողնում զենք փոխադրող գնացքները և
բուրժուազիայի թիկունքում հեղափոխական ապստամբու-

թյուններ կազմակերպում: «Ինչո՞ւ մենք հաղթեցինք»—հարց եր տալիս ընկեր Լենինը, և պատասխանում եր, «Մենք հաղթեցինք, վորովհետև վոչ թե ավելի ուժեղ ելինք, այլ նրա համար, վոր Անտանտայի աշխատավորությունը ավելի մոտ եր մեզ, քան իրենց սեփական կառավարությանը»:

Արտասահմանյան պրոլետարիատի մեր Կարմիր բանակին տված ոգնութ. ունը յերբեք չպետք է մոռացվի, մանավանդ հիմա, յերբ կապիտալիստները մեր դեմ բացարձակորեն ավազակային նոր պատերազմ են պատրաստում: Ներկա մոմենտում արտասահմանում մեր ընկերները մեծ աշխատանք են տանում պատերազմի դեմ, վորի համար նրանցից շատերը զոհել են իրենց կյանքը կամ նստած են բանտում: Բոլորիս հայտնի յե, վոր Ֆրանսիական «Կարմիր ոգնության» կենտրոնական կոմիտեյի նախագահ և ՄՈՊՐ-ի գործադիր կոմիտեյի նախագահի տեղակալ ընկեր Անդրե Մարտին, 1918 թվին Ողեսսայում կազմակերպեց Ֆրանսիական նավաստիներին, և նրանք հրաժարվեցին Կարմիր բանակի դեմ կռիվելուց: Դրա համար նա բանտ նետվեց, վորտեղ մնաց մի քանի տարի: 1928 թվի փետրվարին նրան «զինվորներին և նավաստիներին անհնազանդության գրգռելու համար» նորից ձերբակալեցին, և միայն վերջերս հնարավոր յեղավ նրան բանտից դուրս բերել: Նրա յեղբորն ել՝ Միշել Մարտին, նույնպես ձերբակալեցին «զինվորական ծառայողներին անհնազանդության գրգռելու համար»:

1928 թվի սկզբներին, նույն Ֆրանսիայում «պետական դավաճանության» մեղադրանքով զինվորներ մահվան դատապարտվեցին: Դա նշանակում է, վոր նրանք պայքարել են նախապատրաստվող պատերազմի դեմ և չեն կամեցել պատերազմել իրենց աշխատակից յեղբայրների դեմ:

«Յուսմանիտե» Ֆրանսիական թերթի խմբագիր ընկ. Վալանկուեթյուրեն դատապարտվել և նրա համար, վոր իրը թե նա «Չինաստան գնացող Ֆրանսիական բանակին կոչ է արել յեղբայրանալ չինական հեղափոխական պրոլետարներին հետ»: Վերջապես, իմպերիալիստական պատերազմի սկսման

տարեդարձի առթիվ Ֆրանսիական բանվորները բողոքի ցույց կազմակերպեցին նոր պատերազմի դեմ: Այդ բանի համար մի որվա ընթացքում ձերբակալվել են մի քանի հազար բանվորներ: Նման ձերբակալություններ ամեն տարի կատարվում են ցույցերի ժամանակ Գերմանիայում և առավել շատ՝ Լեհաստանում:

Համաշխարհային բուրժուազիան, ողոստոսի 1-ին պատերազմի վտանգի դեմ Միջազգային 'պայքարի որը բացառիկ կատաղությամբ հաշիվ տեսավ պրոլետարիատի հետ: Կապիտալիստական աշխարհի կարևորագույն կենտրոնները, պաշարողական դրության մեջ հայտարարված, ռազմադաշտ ելին դարձել: Բուրժուազիայի բոլոր ռազմական ուժերը, ամբողջ ռազմական տեխնիկան մորիլիզացիայի ելին յենթարկված պատերազմի դեմ, խաղաղության, և ի՞նչ Մ պայքարի համար փողոց դուրս յեկած բանվոր դասակարգը ճնշելու համար:

Այժմ լիովին պարզ է լինում, թե սպիտակ սերուրը ԽՍՀՄ դեմ պատրաստվող պատերազմի միջոցներից մեկն է ճանդիսացում: Դրա մասին Կոմիտեների Գործադիր Կոմիտեյի 9-րդ պլենումում խոսել է ընկեր Կաշենը:

«Նախ քան այդ հսկայական ավանտյուրան սկսելը, իմպերիալիստները նպատակ են դրել, իրենց պլանները խանդարող բանվոր դասակարգի կազմակերպություններն ու կուսակցությունները վոչնչացնել: Կոմունիստների հալածանքը, ըմբոստ պրոլետարական բոլոր ուժերի նախապես խեղդելը, հեղափոխական կազմակերպությունների անդամների ֆիզիքական վոչնչացումը՝ դա պատրաստվող պատերազմի պլանի կարևոր անբաժան մասն է... Ընդհանուրը, վոր 1925 թվից ի վեր աչքի է ընկնում, դա պատերազմի մերձեցման պատճառով բռնությունների արտակարգ ուժեղացումն է ամեն տեղ, բոլոր յերկրներում:

Ընդհանուր առմամբ, 1925 թվի հետ համեմատած, 1930 թվին բռնության զոհերի քանակը յերեք անգամ մեծացել է և դա բավականին համոզիչ ապացույց է:

կոմկուսակցությունները ավելի և ավելի յեն ստիպված լինում անցնել ընդհատակյա (подполье) աշխատանքի և որենքից դուրս ապրել: Այդ բռնությունները, վորոնք հաճախ ընդունում են ամենադաժան և արյունալի ձևեր, պատերազմի ուժեղ պատրաստման պայծառ նշաններ են:

Յեթև բանվոր դասակարգի թշնամիներն ատելությամբ դիտում են ԽՍՀՄ շինարարության հաջողությունները և պատրաստ են բոլոր միջոցներով նրան տապալել, համաշխարհային պրոլետարիատի և գաղութների ճնշված ժողովուրդների մեջ սոցիալիստական շինարարության ամեն մի հաջողությունը կոմունիզմի լիակատար հաղթանակի համար արիւն-թյան և վստահություն է ներշնչում: Բոլոր յերկրների բան-վոր դասակարգը որոսորեն ավելի յե մերկացնում ֆաշիստ-ների բանրասանքները և գալիս այն միահամուռ յեղրակացու-թյան, վոր սոցիալիստական շինարարության հաղթանակները նրա հաղթանակներն են, վոր ԽՍՀՄ-ը նրա հայրենիքն է, վոր մեր հեղափոխությունը ճնշված դասակարգերի միջազգային հեղափոխական շարժման մի մասն է:

Ահա, արտասահմանյան բանվորների այդ մերձավորու-թյունը դեպի սոցիալիզմի կառուցումը ԽՍՀՄ-ում, շատ պարզ և համոզիչ կերպով արտահայտել է մի ամեղակացի բանվորու-հի ընկեր Ստալինին ուղղած իր մի նամակում հետևյալ բո-վանդակությամբ:

«ԹԱՆԿԱԳԻՆ ԸՆԿԵՐ,

Ուղարկում եմ ձեզ 100 դոլար ձեր հայեցողությամբ ոգ-տագործելու խորհրդների կարիքներին: Բանվորների յերկի-րը, ապագա աշխարհի յերկիրը փողի կարիք ունի: Դա կարո-ղությանս չափ իմ ոգնությունն է: Յեա, ամեն ինչից ինձ զրկած, որավարձով աշխատող մի լվացարարուհի յեմ: Ապրել եմ և ապրում եմ մուրացկանի նման, ման եմ գալիս ցնցոտի-ների մեջ, որական աշխատում եմ 12-16 ժամ, չգիտեմ վոչ արձակուրդ և վոչ հանդիստ, մի խոսքով՝ «անընդհատ շաբաթ»: Յեվ ահա կարողացա մի բան ել ավելացնել նաև ԽՍՀՄ հե-րազատ բանվորի համար:

Ձեր թշնամիները դեռ աքացի յեն տալիս, ջանք են թա-վում բոլոր ուժերով թուք ու մուր թափել ձեր գլխին: Ցույց տվեք նրանց այս նամակը, ասացեք նրանց, վոր աշխարհում կան միլիոններ, վորոնք հավատում են ձեր յերկրի վեհ գոր-ծին և կոմկուսակցության և մինչև վերջին ուժը պատրաստ են ձեզ ոժանդակել:

Արտասահմանյան պրոլետարիատը մի անգամ չե, վոր ցույց է տալիս մեր պայքարին իր համերաշխությունը: Նա գնացել է բանտ և տաժանակիր աշխատանքի վայրը: Նա բուր-ժուակլայի գնդացիների կրակին իր կուրծքը՝ դեմ անելով, պաշտպանել է ԽՍՀՄ-ը:

Ֆրանսիական պարլամենտում կոմունիստական պատգա-մավոր ընկեր Կաշենը վերջերս հայտարարել է՝ «ԽՍՀՄ-ը կա-րող է, մի կասկածեք, հենվել ամբողջ աշխարհի պրոլետարի-ատի ակտիվ համերաշխության վրա, վորոնք պատրաստ են անելու այն, ինչ արեցին նավաստիները Սև ծովում և այն, ինչ արեցին զինվորները Բեսարաբիայում, Ղրիմում և Ուկրա-նայում 1919 թվին: Իշխանավորների բոլոր բռնությունները չեն կարող արգելք հանդիսանալ յեվրոպական պրոլետարիատի Խորհրդային Միության հետ յեղբայրացման»:

Գերմանիայի Կարմիր ճակատայինների միության ան-դամների անդադար միջազգային պայքարը ԽՍՀՄ պաշտպա-նության համար, կարմիր որվա՝ պայքարը իմպերալիստական նոր պատերազմի և ԽՍՀՄ պաշտպանության որվա կազմակեր-պումը, ԽՍՀՄ բարեկամների լիգայի կազմակերպությունը, ամբողջ աշխարհում «Հեռու ձեռքերից ԽՍՀՄ-ից, «Մենք կը-պաշտպանենք Խորհրդային Միությունը, «Կեցցե ԽՍՀՄ-ը» ողունգների տակ կ ազմակերպված մասսայական ցույցերը, կամ պիոներների իրենց միջազգային 2-րդ հավաքում ԽՍՀՄ պաշտպանության համար միշտ պատրաստ լինելու յերդումը, կամ վերջապես, արտասահմանյան բանվորների ԽՍՀՄ աշխա-տելու համար գալուստը ընդգծում են միջազգային պրոլետա-րիատի Խորհրդային Միության, բանվոր դասակարգի առաջին պետության, համաշխարհային հեղափոխության մարտական

Փորպոստի (առաջամարտ ջոկատ) հետ ունեցած արյունակցական անխղելի կապը: Այն, վոր այժմ ԽՍՀՄ-ում աշխատում են մի քանի հազար արտասահմանյան բանվորներ, ոգնելով մեղ սոցիալիզմի կառուցելու և վորոնց մեջ ՄՈՊՐԸ տանում է իր աշխատանքը և նրանցից պատրաստում է ՄՈՊՐ-ի ակտիվիստներ, պարզ կերպով ցույց է տալիս, վոր ԽՍՀՄ-ը ներկայանում է վորպես համաշխարհային պրոլետարիատի հայրենիքը:

Վոչ կապիտալիզմի քարաշեն բերդերն, վոչ էլ բանտեր-յերկաթի ցանկապատերը չեն կարող քանդել արտասահմանյան պրոլետարիատի կապը ԽՍՀՄ-ի հետ, վոր քաղ բանտարկյալների համար ներկայանում է կապիտալիզմի լծից շուտ ալ գառազրելու ամենալավ հույսը:

«Մենք սարսափելի պայմաններում տանջվում ենք բանտերում՝ զրուժ են մեղ Սոֆիայի բոլորական բանտից՝ բայց անընկճելի յե մեր կորովը և մինչև վերջին շունչը պիտի պայքարենք պրոլետարիատի հաղթանակի, պրոլետարիատի հայրենիքի՝ ԽՍՀՄ պաշտպանության, վեհ և լուսավոր ապագայի կոմունիզմի համար»:

Պարտական ենք մենք արգյոք դրա համար, բանտերում նստած մեր ընկերներին ոգնելու: Իհարկե պարտական ենք՝ Միմիայն բոլոր յերկրների բանվորների և գյուղացիների փոխադարձ ոգնությունը հնարավոր կլինի վոչնչացնել բուրժուական իշխանությունն և վերջ տալ բոլոր արյունալի պատերազմներին: Գերմանական բանվորները պրոլետարական համերաշխության հիմնալի որինակ են ցույց տալիս: Նրանք ստեղծել են Կարմիր ճակատայինների միությունը, վոր պատրաստ է իր բոլոր ուժերը նվիրելու Խորհրդային Միության ոգնելու համար:

(Միության մարտական տկուցությունից վախեցած, գերմանական բուրժուական օրենքից դուրս հայտարարեց նրան, բայց գերմանական պոլիեսարիատը հավասարիմ իրա դասակարգային գիտակցությամբ, քնդհանրապես կերպով վոչ միայն օտուցակում է միության գոյությունը պահպանել, այլ յեվ խսացնելով նրա օտուքը, կոպում է մարտիկներին առաջիակա վնասակա պայքարի

համար (ծան. քարգմ.): Նման միութունները կազմակերպվում են նաև ավստրիական, ֆրանսիական և անգլիական բանվորների կողմից: Յերբ Գերմանական ճակատայինները պայքար են մղում, յերբ ապստամբում են չինական հեղափոխականները, յերբ անգլիական հանքագործները գործադուլ են հայտարարում, պարտական ենք մենք, Խորհրդային Միության աշխատավորներս, ուժանդակություն ցույց տալու նրանց: Անպայտավորներս, ուժանդակության վրա վերջնական հաղթանակ տանելու համար բոլոր յերկրների պրոլետարիատը պարտական է միացյալ ճակատով դուրս գալ, վորպեսզի հնարավորություն չտա բուրժուազիային մաս առ մաս բանվոր դասակարգի ուժերը ջախջախելու:

Պետք չէ նաև մոռանալ Պարիզյան Կոմունայի դասերը: 1871 թվի մարտի 18-ին Պարիզի բանվորների հռչակվոր ապստամբությունը ճնշվեց բուրժուազիայի միացյալ ուժերով, նա ոգովեց նրանից, վոր ուրիշ յերկրների բանվոր դասակարգը չկարողացավ կոմունարներին անհրաժեշտ ոգնություն տալ, իսկ անդիտակից դյուղացիությունը գնում էր բանվորների դեմ: Պրոլետարիատը, հաշվի առնելով այդ դասերը, ամեն տարի Մարտի 18-ը տոնում է վորպես ՄՈՊՐ-ի օր, ոգնություն յերանց, վորոնք շարունակում են Պարիզյան Կոմունարները գործի համար պայքարը:

Բոլոր բանվորների և գյուղացիների պարտականությունն է ամրացնել միջազգային պրոլետարական համերաշխությունը և դրանով ապահովել համաշխարհային հեղափոխության հաղթանակը:

Ամեն մի աշխատավորի պրոլետարական պարտքն է անընդհատ մասնակցել հեղափոխական մարտիկների կարմիր ոգնության գործին և ամրացնել ՄՈՊՐ-ի շարքերը: ՄՈՊՐ-ի միջոցով, քաղբանտարկյալներին ոգնելու կենդանի գործով միջոցով, քաղբանտարկյալների պրոլետարական համերաշխությունը է ամրացնել միջազգային պրոլետարական համերաշխությունը: Այդ ոգնության անհրաժեշտությունը լավ հասկանալի յե նրան, ով իր կաշվի վրա տարել է ցարական բանտը, աքսորը և տաժանակիր աշխատանքը, վոր ապրել է կո-

չակի և Դենիկիներն իշխանության տակ, ով փորձել է ժանդարմի մտրակը և վոստիկանների հալածանքը՝ Պատահմամբ չե, վոր ՄՈՊՐ-ի կազմակերպման հարցը ծագեց 1922 թվի վերջերին հին բոլշևիկներին և նախկին քաղաքապետականներին ընկերության մեջ։ Հեղափոխության հին մարտիկները հիմնեցին ՄՈՊՐ-ը և կոչ ուղղեցին բոլոր աշխատավորներին համախմբվել միջազգային պրոլետարական համերաշխության դրոշի տակ։

ԻՆՉՊԵՍ Ե ԱՇԽԱՏՈՒՄ ՄՈՊՐ-Ը

Հին բոլշևիկներին և նախկին տաժանակիրներին ձեռնարկությունը՝ ամբողջ աշխարհի բազմամիլիոն մասսաների աջակցությունն ստացավ։ 9 տարվա ընթացքում ՄՈՊՐ-ի կազմակերպությունը տարածվեց 52 յերկրներում, իր շարքերում միացնելով 8,450,766 մարդ։ 1931 թվի հունվարի 1-ին Խորհրդային Միության մեջ ՄՈՊՐ-ի անդամների թիվը հասել էր 5,566,230-ի, վորի 70 տոկոսից ավելին՝ անկուսակցականներ։ Գործարաններում և զավոդներում, քաղաքներում և գյուղերում կազմակերպվել են 72,180 բջիջ։

Ավելի զգալի են ՄՈՊՐ-ի աշխատանքները տանել արտասահմանում։ 25 յերկրներում (Լեհաստանում, Իտալիայում, Ռումինիայում, Բուլղարիայում և այլն) ՄՈՊՐ-ը աշխատում է անլեզալ կերպով և հալածվում է բուրժուազիայից։ Իտալական կոմկուսի կենտրոնի անդամների մեղադրական ակտում ասվում էր, «վոր այդ ձեռնարկությունը (այսինքն՝ ՄՈՊՐ-ը) փաստվար է յերևում արդեն նրանից, վոր նրան իր ազատագրության համար մարտնչող բանվորների և գյուղացիների «կարմիր խաչ» են անվանում, կամ «դասակարգային պայքարում պրոլետարական բանակի հեղափոխական թիկունքը» և բացի դրանից, վոր հաստատվում է յեվս, վոր «այդ քաղաքատարկյալներին ոգնության մասսայական կազմակերպությունը ներկայանում է սխանական ձակատի ամենակարեւոր գործիքներից մեկը»։ Հետո Իտալական ֆաշիստները մանավանդ զայրանում են նրանով, վոր ՄՈՊՐ-ն ունի «իր ծովային մանկա-

կան դադութները, քաղաքատարկյալներին շեփությունն է վերցնում իր վրա և ունի իր իրավաբանական բյուրոն»։

ՄՈՊՐ-ի մեջ ակտիվ աշխատող անդամներից շատերը դաժանորեն պատժվում են։ Ռուսակ, 1927 թվի դեկտեմբերի 14-ին Լեհաստանում, դատարանը ՄՈՊՐ-ի աշխատանքների համար ընկեր Լեվկեցին դատապարտեց 4 տարվա տաժանակիր աշխատանքի։ Իտալիայում հարյուրավոր կանայք բանտնետվեցին իրենց բանտարկված մերձավորներին ՄՈՊՐ-ից ստացված նպաստը տալու համար։ Տասնյակ բանվորներ քաղաքատարկյալներին դրամական ոգնություն հավաքելու համար ձերբակալված և տանջանքների յեն յենթարկվել։ 1928 թվի իետրվարին Եստոնիայում դատել են 7 կին, մեղադրելով նրանաց «Եստոնիայում տիրող պետական հասարակակարգի տապալման գետակցաբար աշխատելու և քաղաքատարկյալներին ՄՈՊՐ-ի փողերով գնված մթերքներ տալու համար»։ Դատարանը բոլորին ել դատապարտել է բերդարգելություն։

Դատապարտվածներն մեջ յեղել են ընկեր Բրատկան, 62 տարեկան հիվանդ կին, վորին դատապարտել են 4 տարով բանտ։ Զինաստանում մի քանի հարյուր բանվորներ գլխատվել են միմիայն այն պատճառով, վոր նրանց մոտ ՄՈՊՐ-ի չինական սեկցիայի գրքույկներ են գտնվել։ Վերջապես, դեռ վերջերս սպանվեց ՄՈՊՐ-ի Հարավ-Սլավիայի սեկցիայի քարտուղար ընկեր Գեյզիմովիչը։

1930 թվի վերջին փաստերը ցույց են տալիս, վոր բոլոր յերկրներին բուրժուազիան ուժեղացնում է ՄՈՊՐ-ի աշխատանքների դեմ հալածանքը և «կարմիր ոգնության» կազմակերպությունների վոչնչացումը։

ԱՄԵՐԻԿԱՅՈՒՄ (Պորտլանդում) վոստիկանությունը, բանվորական կազմակերպությունների կոնֆերանցիայի վրա հարձակվելով, ձերբակալել է 16 հոգի, բոլորն ել ՄՈՊՐ-ի ամերկյան սեկցիայի ակտիվիստներ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱՅՈՒՄ սպիտակ տերրորի զոհերին դրամական ոգնության հանգանակություն առթիվ նորից մասսայական ձերբակալություններ են կատարվել, մանավանդ «կարմիր ոգնության» ակտիվներին միջից։

Ամբողջ աշխարհում անցավ ընկեր Սաւկոյ և Վանցետտիի մահավճիռի դեմ բողոքների ակիւքը, և այդ բացառիկ հզոր ցույցերին ՄՈՊԸ-ը շատ ակտիվ մասնակցութիւն ցույց տր-

Վեց այնպեւ, ինչպեւ այժմս ելլ մահվան դատապարտված
8 նեղր բանլորների աղատադրության համար պայքար ե
մղում:

Միայն մի 1929 տարվա ընթացքում ՄՈՊՐ-ը անցկացրեց 97 աղգային և 26 միջազգային կամպանիա։ Նրանք պայքարի կամպանիաներ էյին իտալական ֆաշիզմի դեմ, ընդհանուր ներման, ապաստարանի իրավունքի, Ռեզիստանսի ազատության համար և այլն։

ՄՈՊՐ-ին հաջողվում է միացնել ինտելեկտուալ առաջավոր խավերին, գիտության մարդկանց, վորոնք զանազան յերկրներ ուղարկելով իրենց պատգամավորությունները, քննում են բանտերը, և ազդելով բուրժուական կառավարությունների վրա, միջնորդում են դատապարտվածների պատիժը մեղմացնելու:

Բանվոր դասակարգի ոժանդակությամբ ՄՈՊՐ-ին հաջողվեց շատ ընկերներին փրկել մահապատժի վտանգից։ ՄՈՊՐ-ի ակտիվ մասնակցությամբ հաջողվեց մահապատժից փրկել լեհական պրոլետարիատի առաջնորդ ընկեր Լանցուց-կուն, վորը այժմ կարողացավ ԽՍՀՄ գալ։ Նույնպես հաջողվեց դահիճի ձեռքից ազատել Հունգարիայի բանվոր դասակարգի ղեկավար ընկեր Ռակոշին։

Պի հեկաւար ընկեր ռադիոյի
Արյունաթաթախ ցանկովյան ճիւղաններէ հաղոյ-
վեց ազատիլ բոլորական պրոլետարիատի և գյուղացիութ-
յան հին առաջնորդ ընկեր Լաբակչիյիվին: Միմիայն շնորհիվ
միջադպիսի պրոլետարիատի, և մասնավորապէս ՄՈՊՐ-ի հը-
զոր բողոքի, հնարավոր յեղավ ընկեր Բելա-Կուսի կյանքը
պահպանել և վերադարձնել նրան խորհրդային Միութիւն:
Յերկարատեիլ պալքարի հետեվանքով վերջապէս, հաջողվեց
Գերմանիայում ստանալ ամինիստիա (ներում) և ազատել ցմահ
բանտարկութիւն զատապարտված և 7 տարուց ավել բան-
տում նստած ընկեր Մակա Հիլցին: Վերջերս ամինիստիայի շը-
տում նստած ընկեր Մակա Հիլցին, հեղափոխական գործիչներ նույնպէս ազատ-
նորհիվ շատ հեղափոխական գործիչներ նույնպէս ազատ-
վեցին, վորոնց միջ 8 տարի բանտում նստած ընկեր
Մարգիսը:

ՄՈՊՐ-ը առնուով եր իր պաշտպանութեան տակ նաև այն ընկերներին, վորոնց բուրժուազիան նստացնում եր մեղա-
շրջալի աթոռին: Նա ուղարկում եր դատավարութեաններին
իր պաշտպան իրաւաբաններին, վորոնց հաջողվում եր մեղա-
շըրջայնների պատիժը մեղմացնել:

Բանտում նստածներին ՄՈՊՐ-ը նյութական և բարոյա-
կան աջակցութեան ե ցույց տալիս: Մի շարք միջոցներով
նրան հաջողվում ե պահպանել բուրժուական բանտերում տա-
ռապող հեղափոխականների առողջ և մարտական տրամադը-
րութեանը: ՄՈՊՐ-ի կազմակերպութեանները իրենց վրա յեն
վերցնում, զանազան բանտերի և անհատ քաղաքատարկայնների
շեֆութեանը. խորհրդային Միութեան ՄՈՊՐ-ը՝ շեֆութեան ե
վերցրել 303 բանտերի վրա, գերմանական կազմակերպութե-
անը՝ 112 բանտերի, նույնիսկ ավստրիական փոքրիկ, «Կար-
միր Ողնութեանը յերեք բանտի վրա:

Շեֆերը քաղաքատարկայններին ուղարկում են նամակ-
ներ, առանձին վաստակավոր հեղափոխականներին անց են
կացնում իրենց կազմակերպութեանների շարքերը: Ընկեր
Մակս Հելցը և ընկեր Կաբակչիկը 5 տարի շարունակ Վյատ-
կայի գարնիզոնի պատվո կարմիր բանակայիններ և Վյատ-
կայի քաղխորհրդի պատվո անդամներ եյին: Ամեն որ
կարմիր բանակայինների ներկայութեանը ստուգելիս, հիշում
եյին ընկ. ընկ. Հելցի և Կաբակչիկի անունները, հաճախ
պահանջում եյին իրենց յենթաշեֆ ընկերների աղատ արձա-
կում, հրուշային գործարանի բանվորներն իրենց գործարանն
անվանեցին Մակս Հելցի անունով: Շատ գործարաններում և
դավոդներում ՄՈՊՐ-ի անգամ բանվորները քաղաքատարկայ-
ններին վորոշ պաշար եյին տալիս՝ փականագործ, մեքենավար
և այլն՝ նրանց տեղ աշխատում, և ստացված աշխատավարձը
ուղարկում յենթաշեֆ քաղաքատարկայններին:

Այդպիսով ՄՈՊՐ-ի անգամները ընդգծում եյին իրենց
մերձավորութեանը քաղաքատարկայններին, իսկ վերջինները

իմանալով, վոր նրանց մասին հոգս ե տարվում և նրանց ըն-
տանիքներին ոժանդակութեան տրվում, ավելի թեթեւ են տա-
նում բանտային կյանքը: «Ինձ Կարմիր բանակի մեջ ընդու-
նելով ցույց տված յեղբայրական համերաշխութեան համար,
հոգով և սրտով իմ շնորհակալութեանն եմ հայտնում» գրել
ե Մակս Հելցը իր շեֆերին — Վյատկայի ՄՈՊՐ-ի անգամնե-
րին: «Մենք, գերմանական հեղափոխական մարտիկներս, դար-
մանում ենք ռուս յեղբայրների և ընկերների հերոսական և
համառ պայքարի վրա. մեր ջերմ ցանկութեանն ե ձեզ
հետ կողք կողքի, ձեր կողմից կուլել հանուն Կոմունիստա-
կան Ինտերնացիոնալի գաղափարին»: Մակս Հելցի կինը նրա
անունից Վյատկայի ընկերներին գրողակ ուղարկելիս, իր նա-
մակում ավելացրել ե. «Թանգակին ընկերներ, խնդրում եմ
գրեք Մաքսին: Ձեք կարող յերեվակայել, թե ձեզնից նամակ
ստանալն ինչպես ե ուրախացնում բանտարկյալներին»:

Կապիտալիստական բանտերում բանտարկված արտա-
սահմանի ընկերները ՄՈՊՐ-ից ստանում են վոչ միայն ընկե-
րական ոժանդակութեան, այլ և նյութական: ՄՈՊՐ-ը, հա-
վաքելով անդամավճարներ և կամավոր նվիրատվութեաններ,
ներկայացումների կազմակերպմամբ, գրականութեան վաճառ-
քով զանձում ե այդ ոգնութեան համար անհրաժեշտ նյութա-
կան միջոցները: Շատ ե պատահել, վոր աշխատավորները
հանելով իրենց վրայից թանկագին իրերը, նվիրել են ի նը-
պաստ կապիտալի կալանավորներին: Այդ ասպարիզում, ամեն
մի բջիջ ցույց ե տալիս իր ինքնագործունեութեանը: Բան-
վորների արտաժամյա, յերբեմն ել նույնիսկ հանգստյան որե-
րի աշխատանքից ստացված վարձատրութեանը նվիրվել և
ՄՈՊՐ-ին: Կանայք սպիտակեղեն են կարում, հյուսում են, կամ
ուրիշ մի բան անում և աշխատած փողը մուծում ՄՈՊՐ-ի
դանձարկղը: Կոլտնտեսութեաններն ու անհատ գյուղացիք
առանձին հողամասեր են ցանում և բերքը նվիրում սպիտակ
տերերից տուժած արտասահմանի իրենց յեղբայրներին:
ՄՈՊՐ-ը 8 տարվա ընթացքում հավաքել ե 20 միլիոն
կոպեղուց ավելի, վորի կեսը հավաքել են, հաճախ ընդհատակյա
աշխատող, արտասահմանի ՄՈՊՐ-ի ակտիվիստները:

Այդ միջոցներից ե ՄՈՊՐ-ը ոգնում քաղբանտարկյալնե-
րին: Որինակ, Հարավ-Սլավիայում քաղբանտարկյալին ՄՈՊՐ-ը
ոգնում ե 10 ու 50 կ. սահմաններում, Չեխո-Սլավակիայում 18 ու,
Ամերիկայում քաղբանտարկյալի ընտանիքը ստանում ե 39
ռուբլի, Գերմանիայում ե Ֆրանսիայում քաղտարագիրները
(պոլիտ-եմիգրատները) ստանում են ՄՈՊՐ-ից 35 ալան ու
ե այլն, բայց վորոշ յերկրներում այդ ոգնությունը դեռ հա-
փազանց թույլ ե: Որինակ, Զինաստանում, բանտերում նստած
ընկերներին ոգնություն ե տրվում միայն 3 ռուբլու սահման-
ներում, իսկ Պաղեստինում միմիայն 29 կոպեկ: Այդ նշանա-
կում ե, թե ամեն մի ՄՈՊՐ-ի անդամ դեռ ինչքան շատ անե-
լիք ունի, վոր իսկապես կարողանա կապիտալիստական բան-
տերում տառապող յեղբայրների ոգնությունը ուժեղացնել:

Հավաքված գումարներից 2 միլիոն ռուբլուց ավելի ծախ-
արվել ե սպիտակ տերրորից մեր ազատ յերկիրը փախած քաղ-
տարագիրներին ոգնելու համար: Այստեղ նրանք հանդատա-
նում, բժշկվում, սովորում, աշխատում են, իսկ հետո նոր ու-
ժերով ե գիտելիքներով մեկնում են պայքարը շարունակելու:

Զգալի ուշադրություն ե դարձվում քաղբանտարկյալնե-
րի ընտանիքներին: ՄՈՊՐ-ը կազմակերպում ե մանկատներ՝
բուրժուազիայի դեմ մղված պայքարում կամ բանտերում գը-
տնվող հեղափոխականների յերեխաների համար: Վերջերս
ՄՈՊՐ-ի առանձին բժիշկները վերցնում են քաղբանտարկյալ-
ների յերեխաների շփությունը, վճարելով մանկատան նրանց
խնամքի բոլոր ծախսերը: ՄՈՊՐ-ը մանկատներ ունի Գերմանի-
այում, Իտալիայում, Պորտուգալիայում, ունի նաե խորհրդա-
յին Միությունում: Այժմ ամբողջ ԽՍՀՄ կամավոր նվիրատու-
վություններ են հավաքում, վորով իվանո-Վոդնեսենսկում
կառուցվում ե կապիտալիստական յերկրների քաղբանտարկ-
յալների յերեխաների համար ընկեր Ստասովոյի անվան ին-
տերնացիոնալ մանկատունը:

Գերմանիայում, Իտալիայում, Լեհաստանում ե Պորտու-
գալիայում գտնվող ՄՈՊՐ-ի մանկատներում ապրում են շատ
յերեխաներ, վորոնց ծնողները սպանված կամ կապիտալիս-

տական բանտերում են գտնվում: Նախանցյալ տարի Մոսկվա
հասավ սպանված բոլղար հեղափոխականների յերեխաների
մի խումբ. նրանց տեղավորեցին ՄՈՊՐ-ի տանը, վորտեղ նը-
րանց կերակրում, հագցնում, սովորեցնում են ե նրանցից
պատրաստում մարտիկներ, վորոնք ավարտելու յեն իրենց ծը-
նողների գործը:

Վերջապես, ՄՈՊՐ-ն այժմ մեծ աշխատանք ե տանում
ԽՍՀՄ ե կապիտալիստական յերկրների ինտերնացիոնալ կա-
պըն ուժեղացնելու համար: ԽՍՀՄ-յան ՄՈՊՐ-ի առանձին
կազմակերպությունները կցվում են շրջաններին ե ՄՈՊՐ-ի
արտասահմանյան սեկցիաների կազմակերպություններին:

Նրանք փոխարինաբար ուսումնասիրում են ԽՍՀՄ ազատ
աշխատավորության ե կապիտալիստական յերկրների ստրուկ
աշխատավորների կյանքը: ՄՈՊՐ-ի միջոցով յեղած թղթակ-
ցություններն աշխատանքի փորձերի փոխանակում են կա-
տարում: Այս ե նման միջոցներով ամբացվում ե ԽՍՀՄ ե ամ-
բողջ աշխարհի բանվոր դասակարգի յեղբայրական կապը:

ԱՄՐԱՅՐԵԿ ՄՈՊՐ-Ի ՇԱՐԲԵՐԸ

Յեթե Խորհրդային Միության բոլոր աշխատավորները
իմանային, թե ինչպիսի ծանր պայմաններում են գտնվում
արտասահմանի բանվորներն ու գյուղացիները, ե մանավանդ
քաղբանտարկյալները, ՄՈՊՐ-ի շարքերը ավելի շուտ կըրաց-
վեյին առանցակ հազարավոր նոր անդամներով: ՄՈՊՐ-ի բո-
լոր կազմակերպությունների ե առանձին անդամների ամենա-
մոտ ե կարևորագույն խնդիրն ե ոգտագործել ագիտացիայի
ե պրոպագանդի բոլոր միջոցները, վորպեսզի բոլոր բանվոր-
ներն ու կոլտնտեսականները իմանան, թե ի՞նչ ե ՄՈՊՐ-ը,
ի՞նչ աշխատանք ե նա տանում ե ի՞նչու յե հարկավոր ամ-
րացնել նրա շարքերը:

ՄՈՊՐ-ի 3-րդ համագումարին բանվորները ՄՈՊՐ-ի
շարքերում կազմում եյին միայն 35 տոկոս, իսկ գյուղացի-
ները՝ ավելի քիչ՝ 21 տոկոս. հետ են մնում նաե կանայք:

ՄՈՊՐ-ի անդամների մեջ նրանք կազմում են ընդամենը մի-
այն 30 տոկոս: Ինչքան ել զարմանալի թվի, բայց խորհրդա-
յին Միության յերիտասարդությունը պոչից ե քարշ գալիս,
վորը ՄՈՊՐ-ում կազմում ե միմիայն 15 տոկոս:

Այս թվերը ցույց են տալիս, վոր հարկավոր ե զգալի
կերպով ուժեղացնել աշխատավորության, և մասնավանդ կոլ-
տնտեսականների ներգրավելը ՄՈՊՐ-ի շարքերը: ՄՈՊՐ-ի
անդամ կարող ե լինել 16 տարեկանից բարձր և ուրիշի աշ-
խատանքը չհանգործող ամեն մի անձնավորություն: Կուլա-
կը, նեպմանը, ձայնագուրկը, իհարկե չի կարող լինել ՄՈՊՐ-ի
անդամ:

Բոլոր բանվորներն ու բանվորուհիները, պարտավոր են
ՄՈՊՐ-ի անդամ լինել:

Կոլտնտեսականները չպետք ե հետ մնան պետք ե ամ-
բացնել բանվորների և կոլտնտեսականների միջադպարին կա-
պը: ՄՈՊՐ-ից հարկավոր ե ստեղծել մի այնպիսի կամաշխար-
հային փոխոգնության կոմիտե, վորը միշտ պատրաստ լինի ոգնե-
լու սպիտակ տերրորի հարվածանքների տակ բոլոր ընկածներին:

Խորհրդային Միության կանայք չպետք ե մոռանան
քաղբանտարկյալների մայրերի, կանանց և յերեխաների դրու-
թյունը: Նրանք պարտավոր են տասնապատկել հեղափոխու-
թյան համար մղված պայքարում տուժած իրենց դասակարգի
քույրերին և յեղբայրներին ոգնությունը:

Արտասահմանի յերիտասարդությունը, վոր գնում ե հե-
ղափոխության առաջին շարքերում, տալիս ե չափադանց շատ
դոճեր: Պատերազմի ժամանակ բուրժուազիան առաջին հեր-
թին նրան ե քչելու ճակատ: Հենց դրա համար ել պետք ե
ամբացնել բոլոր յերկրների յերիտասարդության կարողատարա-
կան համերաշխությունը: Խորհրդային Միության յերիտասարդ
բանվորներն ու կոլտնտեսականներն և առաջին հերթին կոմ-
յերիտականները, պարտավոր են ՄՈՊՐ-ի առաջին շարքերում
լինել, իսկ պիոներները պարտավոր են քաղբանտարկյալների
յերեխաներին ոգնություն ցույց տալով և ՄՈՊՐ-ի բջիջներ
աշխատանքներին ոգնելով, «ՄՈՊՐ-ի բարեկամներ» լինել:

Վոչ միայն կազմակերպված աշխատավորությունը, այլ
և արհեստավորները, սեզոնային բանվորները, տանտիրուհի-
ները, բանվորների և ծառայողների կանայք, չպետք ե հետ
մնան ընդհանուր հեղափոխական պայքարից: ՄՈՊՐ-ի շարքե-
րը մտնելով, նրանք կարող են հեղափոխության մարտիկներին
ոգնության քաղաքական գործին ակտիվ մասնակցել: Դրա
համար հարկավոր չե ունենալ հարուստ միջոցներ, բանվորնե-
րի համար ամսական անդամավճարը վորոշված ե 10 կոպեկ,
ըի համար ամսական անդամների համար՝ միայն 5 կոպեկ: Բոլոր նը-
խակ կոլտնտեսականների համար՝ միայն 5 կոպեկ: Բոլոր նը-
րանք, վորոնք կցանկանան ուժեղացնել իրենց ոգնությունը,
կարող են մուծել կամավոր նվիրատվություններ, ըստ իրենց
կարողության և տանել վորոշ ոգտակար աշխատանք, միայն
հարկավոր ե արտասահմանյան ընկերներին ոժանդակելու ան-
հրաժեշտությունը գիտակցել:

Ինչո՞ւմ կարող ե արտահայտվել ՄՈՊՐ-ի անդամի աշ-
խատանքը: Բջիջի պատվերով նա կարող ե ՄՈՊՐ-ի գրակա-
նություն տարածել, ՄՈՊՐ-ի ամսագրերին մշտական բաժա-
նորդներ գտնել, գրել ՄՈՊՐ-ի ամսագրերում և պատի լրա-
գրերում, ՄՈՊՐ-ի ռանկյունում աշխատել, գյուղացիներ
և արտասահմանյան բանվորների պայքարի մասին զրույց-
ներ անել, բացատրել ՄՈՊՐ-ի նշանակությունը, մասնակցել
և կազմակերպել յերեկույթներ, համերգներ, և ներկայացում-
ներ, տանել կանանց և յերիտասարդության, աշակերտության
և պիոներների մեջ կրթական աշխատանք: ՄՈՊՐ-ի անդամը
կարող ե մասնակցել յենթաշեքերի հետ թղթակցության, նը-
րանց համար նվերներ պատրաստել, ցանել ՄՈՊՐ-ի հողամա-
սեր, աշխատել բջիջի բյուրոյում և վերստուգիչ հանձնաժողո-
վում, ՄՈՊՐ-ի նոր անդամներ գրավել և այլն: Յերկրորդ հա-
մագումարն առանձնապես ամեն մի անդամի առաջ կոնկրետ
խնդիր ե գրել:

«Ամեն մի անդամ պարտավոր ե մի աշխա-
տավոր ևս գրավել ՄՈՊՐ-ի շարքերը և այդպիսի
սով ամենակարճ ժամանակամիջոցում կրկնա-
պատկել ՄՈՊՐ-ի շարքերը»:

ՄՈՊՐ-ի ամեն մի անդամ կարող է նախաձեռնութիւն
ցույց տալ, ՄՈՊՐ-ի կազմակերպութիւնների ամրացման և
կապիտալի կալանավորներին ոգնութիւնն ուժեղացնելու հա-
մար մի նոր բան մտածել, հնարել և անցկացնել: Բջիջի փոր-
ձը նկատի կառնվի շրջկոմի կողմից, վորը իր զգայուն վերա-
բերմունքով դեպի կազմակերպութիւնը և հմուտ ղեկավարու-
թյամբ պիտի ոգնե ՄՈՊՐ-ի հասարակական աշխատանքի
զարգացման և աշխուժացման: Վոչ թե հրամայելով, վոչ թե
գործին բյուրոկրատական վերաբերմունքով, այլ մեծ հասա-
րակականությամբ և նախաձեռնությամբ, ինքնաքննադատու-
թյամբ, հարվածայնությամբ, սոցմրցմամբ անդամներին շահա-
գրգռելով, նրանց ընկերական կապով կարելի և հարկավոր է
աճեցնել ՄՈՊՐ-ի նոր անձնավեր ալտիվը: Այդ ալտիվը՝
ՄՈՊՐ-ի ամենագործունայ և փորձառու անդամներին, առաջին
հերթին բանվորներին և կուտնտեսականներին՝ հարկավոր է
բջիջի բյուրոյի վերստուղիչ հանձնաժողովի, շրջկոմի մեջ
գրավել, այն հաշվով, վոր նրանք ղեկավար աշխատանքներին
մասնակցեն:

ՄՈՊՐ-ի ամեն մի անդամ պարտական է աշխատել լրաց-
նելու իր քաղաքական գիտելիքները, կարդալ ՄՈՊՐ-ի գրա-
կանութիւնը, հետեւլ թերթերին, ՄՈՊՐ-ի խմբակների աշխա-
տանքներին, քաղգրագիտական դպրոցների աշխատանքներին
մասնակցել և դրանով դառնալ գրագետ, ՄՈՊՐ-ի ալտիվիստ:
Ալտիվ ստեղծելով, կրթական աշխատանք տանելով, կարելի-
ութեամբ քաղաքական դեպքերին ժամանակին արձագանք
տալով, ամեն մի բջիջ հնարավորութիւն կունենա իր ֆինան-
սական միջոցների մուտքը ալելացնել և բարձրացնել անդամ-
ների քաղաքական գիտակցութիւնը:

ՄՈՊՐ-ի անդամը սոցիալիզմի առաջավոր կառուցողը
պետք է լինի: Ամրացնելով ՄՈՊՐ-ը, նա պարտավոր է սո-
ցիալիստական շինարարութեան մեջ ալտիվ մասնակցութիւն
ցույց տալ: Խորհրդային Միութիւնն արտասահմանի հեղափո-
խութեան մարտիկների լավագույն հենարանն է: Սոցիալիզմ
կառուցելով ԽՍՀՄ-ում, մենք դրանով համաշխարհային հեղա-

փոխութեան ընդհանուր գործն ենք անում: Ամեն մի բանվոր
և գյուղացի, խաղաղ աշխատանքով ղեղավելով, պարտական է
հիշել իր արտասահմանի ընկերների մասին, նրանց, վորոնք
ԽՍՀՄ պաշտպանութեան համար պայքար են մղում, վորոնք
Համաշխարհային Խորհրդային Հանրապետութիւնների Միու-
թեան համար պայքար մղելով, բանտ են ընկել:

Դեռ ՄՈՊՐ-ի համամիութենական 2-րդ համագումարը
ՄՈՊՐ-ի բջիջներին տվել է սոցիալիզմի կառուցման գործին
մասնակցելու հիմնական պայմանները:

Համագումարի այդ վորոշումների և ՄՈՊՐ-ի Կենտկոմի
հետագա պլենումների վորոշումների հիման վրա, ՄՈՊՐ-ի
բջիջներին, սոցիալիստական շինարարութեան մասնակցութիւնը
ծավալվեց և հարկավոր է հետագայում ևս ուժեղացնել հետեւի-
յալ չորս հիմնական ուղղութեամբ:

Առաջին՝ մասնակցութիւն ընդհանուր տնտեսական շի-
նարարութեան: Դա նշանակում է, Փար-գործարանային բջիջ-
ների համար՝ պայքար արդֆինպլանի համար, խորհրդային
բջիջներին՝ պայքար խորհրդային ապարատի լավացման հա-
մար, գյուղական բջիջներին՝ կուտնտեսութիւնների կազմա-
կերպական—տնտեսական ամրացման համար:

Յերկրորդ՝ մասնակցութիւն կարելիորագույն քաղաքա-
կան կամպանիաների անցկացման, որինակ, խորհրդների,
Ֆարգործկոմների վերընտրութիւններին, փոխառութիւնների
տարածման, հացամթերման և այլն:

Յերրորդ՝ մասնակցութիւն ընդհանուր կուլտուրական
շինարարութեան և առաջին հերթին, համատարած տեխնիկա-
կան գրագիտութեան համար պայքարին:

Չորրորդ՝ մասնակցութիւն յերկրի ինքնապաշտպանու-
թեան գործի ամրացման:

Այդպիսով ՄՈՊՐ-ը սոցիալիստական շինարարութեան
կարևորագույն ճյուղերում պետք է լինի կուսակցութեան և
խորհրդային իշխանութեան իսկական ոգնականը:

Դյուղի ՄՈՊՐ-ի անդամը պետք է լինի առաջավոր կոյ-
սակցական, քաղաքի ՄՈՊՐ-ի անդամը պետք է լինի ֆարբի-
կայի և գործարանի ալտիվ, գիտակից բանվորը: Դա նշանա-

կում ե, վոր ՄՈՊ-ը անդամ-բանվորը արտադրական հանձնաժողովներին առաջին մասնակիցն ե, արտադրութեան ռացիոնալացման ակտիվիստը, յերկրի ինդուստրացումը զարգացնող որինակելի, յեռանդուն բանվորը: Դա նշանակում ե, վոր ՄՈՊ-ի ամեն մի անդամ արտադրութեան մեջ պիտի ե լինի հարվածային:

Դա նշանակում ե, վոր ՄՈՊ-ի անդամ կոլտնտեսականը պարտական ե, գործավարձին (сдельщина) անցնելիս, որինակ ցույց տալ, դաշտային աշխատանքներում հարվածային լինել, ուշադրութեամբ խնամք տանել ձիերին և տրակտորներին և ընդհանրապես աշխատել ստեղծել որինակելի, ցուցադրական տնտեսութեան: Դյուղում, բոլոր հասարակական ձեռնարկումներում, դպրոցը նորոգելիս կոլտնտեսականների ինքնատուրք-դանձելիս և այլն, ՄՈՊ-ի անդամները առաջին տեղը պիտի բռնեն:

Շատ լավ կլինի, յերբ վորոշ ձեռնարկութեան նախա-ձեռնութեանը դուրս դա ՄՈՊ-ի բջիջից, յերբ ՄՈՊ-ի անդամներն արտադրական ժողովներում և դյուղական հավաքութեանում մտցնեն իրենց գործնական առաջարկութեանները, յերբ նրանք առաջինը կազմակերպեն հարվածային բրիգադ և ցույց տան բանվորներին և կոլտնտեսականներին իրենց տնտեսական հարցերի լուծման ուղիղ գործնական մոտեցումը:

Ով իսկապես կողմնակից ե համաշխարհային պրոլետարիատի հաղթանակին, նա պարտավոր ե վոչ թե խոսքով, այլ գործով ակտիվ մասնակցութիւն ցույց տալ ԽՍՀՄ սոցիալիստական շինարարութեան: Մանրակրկիտ ամենորոյա, ծանր աշխատանքում, գտնվելով դադգյանի կամ գութանի մոտ, քաղաքում թե դյուղում, գիտակից աշխատավորները, և առաջին հերթին ՄՈՊ-ի անդամները, պարտական են հասկանալ, վոր նրանք տանում են համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխութեան գործը: Համաշխարհային հեղափոխութեան մեծ հարցերը, արգֆին-պլանի, տեխնիկային տիրապետելու, ընկ. Ստալինի վեց պայմանների լրիվ կիրառման, կոլտնտեսութեանների կազմակերպ-

չական-տնտեսական ամրացման համար տարվող պայքարին կապել իմանալը, ներկայանում ե քաղաքական գիտակցութեան, ինտերնացիոնալիզմի բարձր արտահայտութեանը:

ՄՈՊ-ի անդամները—դասակարգային պրոլետարական մարտիկներ են: Նրանք ԽՍՀՄ-ում կառուցում են սոցիալիզմ, պատրաստվում են պաշտպանելու Խորհրդային Միութեանը և ոգնում են կապիտալի բանտարկյալներին: Դրանով նրանք մոտեցնում են կապիտալիստական հասարակութեան բոնութեան, գերութեան և խայտառակութեան տապալման ուղի:

ՄՈՊ-ի վեհ գործին պարտական են միանալ դեռ հեղափոխական գործից, ակտիվ հասարակական կյանքից հեռու կանգնած բոլոր աշխատավորները, նրանք պարտական են ՄՈՊ-ի յերրորդ համագումարի կոչին արձագանք տալու, վորով ամենամոտ ժամանակում 10 միլիոնից վոչ պակաս աշխատավորներ համախմբել ՄՈՊ-ի դրոշների տակ: ՄՈՊ-ի այդ 10 միլիոն անդամները, կոմունիստական կուսակցութեան դեկավարութեամբ իրենց համերաշխ աշխատանքով, կկատարեն ՄՈՊ-ի 3-րդ համամիութենական համագումարում ընկեր Ստալինին տրված խոստումը: Նրանք ամեն ինչ պիտի անեն, «վորպեսզի ամբողջ աշխարհի բանվոր դասակարգը, նայելով մեզ, կարողանա ասել՝ ահա նա՝ իմ առաջապահ ջոկատը, ահա նա՝ իմ հարվածային բրիգադը, ահա նա՝ իմ բանվորական իշխանութեանը, ահա նա՝ իմ հայրենիքը,—նրանք անում են իրենց գործը, մեր գործը, լավ ե—ոժանդակենք նրանց կապիտալիստների դեմ և ծավալենք համաշխարհային հեղափոխութեան գործը»: (Ստալին):

Ответственный редактор
М. Гигоян
Технический редактор
Г. М. Маркарян

№ 2225

1932

Сд. в набор 26/II—1932 г.
Сд. в печать 11/III—1932 г.
Объем 1¹/₂ печ. листа
Тираж 5000 экз

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչ և Մոպրը	1
Ինչպես և ապրում աշխատավորութիւնը արտասահմանում	13
Կապիտալի բանտարկյալների դրութիւնը	25
Պե՞տք և արդյոք ողնել արտասահմանյան յեղբայրներին	30
Ինչպես և աշխատում Մոպր-ը	38
Ֆմբացրեք Մոպր-ի շարքերը	45

<< Ազգային գրադարան

NL0221907

10684

На армянском языке

Г. КРОВИЦКИЙ

ЧТО ТАКОЕ МОПР?

с 4-го дополненного издания
перевел А. М. Оганесян

И-во „СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ“

ԳՐԱԴԱՆՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՈՍՏՈՎ-ԴՈՆ, ՄՈՍԿՎԱԿԱՆ ՓՈՒ, 53
ԳՐԱԿԵՆՏՐՈՆ (ԿՆԻԳՈՑԵՆՏՐ)